№ 224 (2724) ■ Середа, 28 листопада 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

*Унаслідок поганої погоди (налипання мокрого снігу, поривчастий вітер) цими днями виведено з ладу електропостачання 229 населених пунктів Буковини. На фото **Петра ГОНЧАРА (УНІАН)** водії та кондуктори звільняють із замету тролейбус у центрі Чернівців.*

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1683 р. Помер Інокентій Гізель, культурний та церковний діяч, професор і ректор Києво-Могилянської колегії. ■ 1918 р. У Курській губернії більшовики створили Тимчасовий робітничо-селянський уряд України — з метою повалення гетьмана Скоропадського й відновлення радянської влади. ■ 1928 р. На Одещині створено першу в Радянському Союзі машинно-тракторну станцію. ■ 1943 р. У Тегерані розпочалась конференція глав урядів СРСР, США та Великобританії — союзників у війні проти гітлерівської Німеччини. ■ 1970 р. Загинула Алла Горська, художниця, дисидентка.

Брак інформації — джерело делікатних проблем

Активізація україно-румунських міжпарламентських зв'язків може посприяти тому, що в стінах румунського парламенту припинять говорити про необхідність ревізії базового політичного договору між Україною та Румунією. На цьому наголосив Перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук під час зустрічі з міністром закордонних справ Румунії Мірчею Джеоане. «Нинішні заяви румунських парламентаріїв спричинені недостатнім діалогом і, відповідно, недостатньою взаємною поінформованістю», — зазначив він. Мірче Джеоане заявив: «Справді, в нашому парламенті є політичні сили, які мають націоналістичний характер й інколи порушують делікатні проблеми наших відносин». Міністр погодився з доцільністю активізації міжпарламентського діалогу і нагадав, що з 1993 року не відбувалися зустрічі на рівні керівників парламентів двох держав.

Під час бесіди сторони також обговорили проблеми національних меншин: української в Румунії і румунської в Україні. Віктор Медведчук виступив з ініціативою створення спільної міжпарламентської групи, яка здійснювала б моніторинг забезпечення прав цих меншин.

Львівські ліцеїсти відвідали Верховну Раду

Ознайомитися з роботою найвищого законодавчого органу України, профільних комітетів Верховної Ради, депутатських фракцій — така була мета учнів Львівського військового ліцею імені Героїв Крут. Майбутні військовики зустрінуться також з Першим заступником Голови Верховної Ради Віктором Медведчуком, Міністром освіти та науки Василем Кременем, головою Комітету ВР з питань національної безпеки і оборони Борисом Андресюком. Молодь цікавить, як готують законодавчі акти, як їх розглядають у сесійній залі. Ліцеїсти захоплені від побаченого. Адже не кожному дев'ятикласникові щастить особисто поспілкуватися з відомими політиками.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Читанка для дорослих

Малий борг породжує боржника, а більший борг — ворога.

Публілій Сір.

Віддай борги і спи спокійно

Порівняно з минулим роком сума сплачених через суд боргів у заробітній платі зросла на Луганщині майже на 10 млн. грн. Як повідомило обласне управління юстиції, за дев'ять місяців цього року у відділах державної виконавчої служби області перебувало майже 50 тисяч документів щодо стягнення заборгованості у заробітній платі на загальну суму 66 млн. 644 тис. грн. Станом на 1 жовтня, за ними фактично сплачено 40 відсотків усієї заборгованості.

Державними виконавцями накладено арешт на рахунки п'яти шахт ДХК «Первомайськвугілля», низки вугільних підприємств холдингових компаній «Антрацит», «Донбасантрацит» і «Лисичанськвугілля». Ефективною формою погашення заборгованості є прийняття керівниками підприємств-боржників зобов'язань перераховувати певний відсоток усіх грошових надходжень на депозитні рахунки відділу державної виконавчої служби.

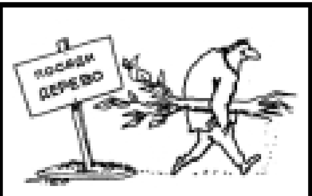
Південнобережжя. «Вільні каменярі» морського берега

6-7

Чи затьмарить сонце блиск ланцюгової реакції?

8

Дерева рахувати — справа непроста

9

Він незабаром знатиме таємницю, де в морі потопають небеса

10

Читаймо «Голос» разом!

Цікава парламентська кухня

Петро ПОРОШЕНКО, лідер депутатської групи «Солідарність» у Верховній Раді, керівник виборчого штабу блоку «Наша Україна»:

— Я читаю «Голос України», бо в ньому відображена наша парламентська кухня. З його сторінок дізнаюся про думки колег — керівники депутатських фракцій і груп мають змогу вміщувати в газеті свої матеріали. Тож рівень, який має «Голос», парламентаріям дуже цікавий. Проте вона повинна вийти за межі суто внутріпарламентської, повернути собі імідж загальноукраїнської, найвпливовішої, найавторитетнішої та найпрофесійнішої газети, як це було в перші роки незалежності. Вона намагається об'єктивно відображати різні думки, і не лише депутатів, а й усього народу.

Розмова віч-на-віч, а нагорода — із рук в руки

На Львівщині 28—30 листопада тривають Дні «Голосу України».

29 листопада буде проведено день передплатника «Голосу України». Чекаємо о 10-й годині ранку у фойє Львівського поштамту по вул. Словацького, 1 тих, хто читає «Голос України» і має намір залишитися з нами надалі.

Перші три відвідувачі, які оформлять передплату на наступне півріччя в присутності кореспондентів «Голосу України», отримають цінні призи — ювелірні прикраси із срібла. Приходьте з листами, пропозиціями, ідеями з висвітлення проблем регіону на сторінках «Голосу України».

До зустрічі!

Передплатив і виграв!

Тричі обкрадений приїхав за призом

Олексій Образцов із села Плесецьке Васильківського району довго й щиро дякував за виграний приз — пиво «Жигулівське». І радо мовив: «Тепер я продам пиво і куплю собі хліба»... Його дружина кілька років тому померла. Живе один. Пенсія невелика. Бідує. А тут ще й злодії до нього занадились.

(Закінчення на 3-й стор.).

P. S. У семи областях України залишаються без енергопостачання 143 населені пункти

 Парламентська хроніка

Дебати навколо «піратських дисків»

Ранкове і денне засідання 27 листопада

Після оголошення запитів народних депутатів парламентський день розпочався з обговорення урядового законопроекту «Про державне регулювання виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування». Доповідаючи, Міністр освіти та науки Василь Кремень, зокрема, зазначив, що прийняття цього закону насамперед в інтересах нашої країни. Потрібно врегулювати питання захисту інтелектуальної власності та запобігти застосуванню санкцій щодо України з боку США. У новому законопроекті детальніше виписані умови ліцензування, покарання «піратів», ведення та зберігання документів виробника. «Для непіратського виробника такий документ дає можливість виходу на світовий ринок та наповнить держбюджет майже на 156 млн. грн.», — запевнив доповідач. Законопроект передбачає прозору процедуру ліцензування, а його дія не поширюватиметься на диски, які переміщуються через територію України транзитом чи ввозяться або вивозяться фізичними особами для власного використання.

Перший заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук нагадав парламентаріям: якщо закон не буде підтриманий народними депутатами, то з 12 грудня американський уряд має намір застосувати санкції щодо України. Від цього втрачатиме насамперед пересічний українець, бо майже 40 тисяч наших громадян можуть позбутися роботи.

Проте окремі народні депутати переконані, що такий законопроект знищує вітчизняного виробника дисків. Зокрема, рухівці засумнівалися у доцільності розв'язувати проблему піратських дисків без тіньової економіки загалом, бо фальсифікована продукція може легко потрапляти на територію України через «прозорі кордони» із сусідами.

Гостру дискусію викликав законопроект «Про державну програму економічного та соціального розвитку України на 2002 рік». Доповідав Міністр економіки та з питань європейської інтеграції Олександр Шлапак. Програма передбачає, зокрема, вдосконалення системи соціальних витрат держави, та водночас свідчить про уповільнення темпів зростання ВВП до 6 відсотків і підвищення рівня безробіття в наступному році.

Народні депутати висловили невдоволення тим, що в документі не передбачено конкретних дій уряду в питаннях боротьби з «тіньовою економікою», погашення заборгованості із зарплати, вдосконалення пенсійного та медичного страхування.

Профільний комітет ВР вважає, що програма недосконала і рекомендує її доопрацювати.

Ліві фракції та «Батьківщина» взагалі висловили сумнів, що запропоновану програму 2002 року може бути хоч якось виконано, бо майже половина підприємств — збиткові, а 70 відсотків населення отримує зарплати, менші за прожитковий мінімум.

Юлія ШЕЙКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Темпи є, грошей нема

Чи стане восьма сесія парламенту найрезультативнішою за якістю і кількістю прийнятих законодавчих актів — з цього питання розпочав традиційну прес-конференцію заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш. Відповідь на це могли б дати події нинішнього тижня, на якому плановано розглянути більш як 140 законопроектів та понад 100 у четвер проголосувати.

Однак головною темою наступних днів, безперечно, стане обговорення та прийняття у другому читанні проекту Держбюджету-2002. Складнощі, за словами Степана Гавриша, полягають у тому, що у проекті Держбюджету-2002, запропонованому урядом, майже не враховано найпринциповіших пропозицій багатьох народних депутатів, що й буде відображено в офіційному висновку профільного комітету ВР.

Степан Гавриш назвав контрольні цифри бюджету: надходження — 44, 2 млрд. грн., витрати — 48,5 млрд. грн., дефіцит — 4,3 млрд. грн. «Неістотне зростання доходної частини бюджету, — наголосив заступник Голови ВР, — не відповідає темпам росту економіки на 9 відсотків та збільшенню випуску промислової продукції — на 17 відсотків». Відтак залишаються недофінансованими найвразливіші ділянки української економіки. Наприклад, видатки на освіту скорочено на 800 тис. грн. Тоді як освітянам обіцяно в наступному році підвищити на 75 відсотків зарплату.

Бюджет, як і раніше, зауважив Степан Гавриш, базується на збиранні податків та утриманні податкового тиску. Народні депутати, очевидно, зійдуться на тому, щоб у середу заслухати доповідь Міністра фінансів та співдоповідь голови профільного комітету, а в четвер перейти до постатейного голосування.

Надаючи великого значення бюджетному процесу, перед від'їздом до Москви Президент України Леонід Кучма зустрінеться у середу з керівниками парламентських фракцій та голів комітетів ВР, поінформував Степан Гавриш. На прес-конференції було висловлено переконання, що шляхом переговорів та узгоджень Держбюджет-2002 буде прийнято.

З пленарного тижня Степан Гавриш привернув увагу журналістів до проектів Податкового та Цивільного кодексів. Перший парламентарії розглядатимуть у другому читанні, а Цивільний голосуватимуть у цілому. Необхідно буде також на цьому тижні внести зміни до закону про вибори до Верховної ради Кримської автономії, оскільки Президент категорично заперечує проти змішаної системи у Криму, а строки виборчої кампанії наближаються.

На запитання журналістів щодо власного вибору Степан Гавриш відповів, що впродовж усієї каденції він працював на благо виборців у своєму окрузі № 176 Харківської області, як «селянський кінь», і тому з повним моральним правом балотуватиметься там знову. Пропозицій, щоб очолити якийсь блок з метою його консолідації, він не має, сказав Степан Гавриш.

Анатолій КАРАСЬ.

Заява фракції «ЯБЛУКО» за результатами всеукраїнської акції «НІ ПДВ!»

Народна партія «ЯБЛУКО» провела всеукраїнську акцію «НІ ПДВ!». Ми ставили за мету привернути увагу громадськості до проблеми зменшення податків взагалі та скасування ПДВ зокрема, як найкорумпованішого та найграбіжницького податку. Як засвідчила акція, переважна більшість із майже ста тисяч громадян, що долучилися до неї, поділяють і підтримують вимоги «ЯБЛУКА» щодо скасування податку на додану вартість.

(Закінчення на 16-й стор.).

Черга за нами

В Україні відкрився Російський медіа-центр — незалежна громадська організація. Як підкреслив під час презентації посол Росії в Україні Віктор Черномирдін, центр сприятиме «відкритому спілкуванню людей різних рангів із Росії та України. Це допоможе створити власну неупереджену думку про процеси, що відбуваються у двох країнах, а також взаємному зближенню України та Росії», — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Передбачено організацію спеціальних заходів, у тому числі «круглих столів», семінарів, прес-конференцій, презентацій за участю зацікавлених сторін з України та Росії з актуальних питань російсько-українських відносин і внутрішньої політики двох країн.

Плановано також організовувати зустрічі представників ЗМІ Росії та України з ключовими персонами, які впливають на прийняття рішень у Москві та Києві.

Від редакції: тепер черга за Українським медіа-центром у Москві.

Верховну Раду доведеться залишити

Народний депутат Микола Песоцький став першим заступником голови Луганської облдержадміністрації. Миколу Гапочку, який раніше обіймав цю посаду, Указом Президента призначено першим заступником голови Державного комітету України з держрезерву. Микола Песоцький є також лідером обласної організації СДПУ(о). В області це вже другий випадок, коли партійному лідерові довіряють посаду великого державного чиновника.

Алла АНТИПОВА.

 Фотофакт

У колишньому санаторії «Сонечко», що його відремонтував і впорядкував колектив ВАТ «Металургійний комбінат імені Ілліча», знайшли свій притулок діти-сироти та бездомні підлітки. Ними опікуються члени християнської церкви «Оновлення». У цьому дитячому будинку сімейного типу нині живуть і навчаються 16 юнаків та дівчат. За рік соціально-психологічну реабілітацію в центрі, створеному на базі будинку, одержали більш як 500 колишніх мешканців підвалів, вулиць та вокзалів Маріуполя. ***На фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ)*** *вихователь Тамара Теплякова допомагає дівчатам опановувати професію швачки.*

Нову серію бажано не ковтати. І думати

 «Касетний скандал»

Сьогодні в Україні — «кругла дата». Навряд чи до її відзначення пасує слово «святкуємо». Рівно рік тому, 28 листопада 2000 року, лідер соціалістів Олександр Мороз з парламентської трибуни «проанонсував» тривалий серіал, більше відомий як «касетний скандал».

За цей рік ми пережили дуже багато. І недолугі пояснення правоохоронців та головних героїв записів майора Мельниченка. І політичні хвилі обурення змістом касет, які проте не перейшли у шторм, на що сподівалися організатори акції «Україна без Кучми». І дивну апатію суспільства, якою воно відреагувало на найпікантніші подробиці розмов в інтер'єрі дивана. Не змінилося поки що одне: наші «найкомпетентніші» фахівці так і не виплуталися з «таємниць слідства», і ми не дізналися, що насправді сталося з журналістом Георгієм Гонгадзе.

Днями Інтернет-видання «Форум» пообіцяло, що на річницю касетного скандалу, тобто сьогодні, суспільство здригнеться від нової інформації. Сьогодні начебто має бути оприлюднено повний варіант компромату, і — «скандал забезпечено». Наприклад, «в ефірі» з'являться прізвища осіб, пов'язаних із незаконною торгівлею зброєю. Прізвища не бен Ладена, а наших співвітчизників. Принаймні так запевняє майор.

— Якщо суспільство і цю інформацію мовчки проковтне, то я не знаю, що буде з цією країною, — «прорекламував» нову «серію» голова центральної контрольної комісії Соціалістичної партії Олексій Малиновський.

А буде те, що й було. Апатія набула рис депресивного синдрому, який не вилікувати прослуховуванням «касетного серіалу». Така гірка правда життя...

Тим часом про нові обставини у справі Гонгадзе почали говорити не лише за океаном, а й на вітчизняних просторах. Помітно пожвавила свою діяльність тимчасова слідча комісія Верховної Ради. Окремі її члени, до речі, припускають, що президентський кабінет прослуховувався заради епізодів, присвячених Гонгадзе. Леоніда Кучму просто спровокували на «характеристику» Георгія, щоб використати це задля іншої мети. Над з'ясуванням деталей цієї версії і працює нині комісія.

А позавчора Генеральна прокуратура допитала Міністра транспорту, лідера НДП Валерія Пустовойтенка. Нагадаю, він стверджував, що йому «відомі особи, причетні до цього злочину, але до виборів він їх не назве». На цей момент невідомо, чи виконав пан Пустовойтенко свою «передвиборну» обіцянку, чи під загрозою дії Кримінального кодексу змушений був розсекретити наявні в нього матеріали.

Подробиці допиту не повідомляються. І ми поки що не знаємо: лідер НДП «вибачився за допущену помилку або неточність у своєму висловлюванні», як передбачав Генпрокурор М. Потебенько, чи справді допоміг слідству. Легше ознайомитися з конфіденційними бесідами у президентському кабінеті, ніж з технологією «встановлення істини».

Річницю «касетного скандалу», між іншим, ГПУ відзначила не лише допитом Валерія Пустовойтенка, а й офіційною заявою про закінчення попереднього слідства у справі про ще одне резонансне вбивство — директора телерадіокомпанії «ТОР» Ігоря Александрова. Правоохоронці упевнено тримаються версії про помилковий характер жорстокого побиття. Що ж, цей висновок — у повній гармонії з датою, яку ми сьогодні відзначаємо.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

 Передплатив і виграв

Тричі обкрадений приїхав за призом

(Початок на 1-й стор.).

Приїхала якось до нього дочка. Вимила все, особливо посуд. Повісила на штахетини паркана, щоб просох. А на ранок весь алюмінієвий посуд — каструлі, бідончики зникли.

Згодом хтось уночі забрав дюралюмінієвий умивальник, чайник, каструлю, з якої їла коза, посудину, з якої пили кури.

За два місяці знову завітали непрошені «гості». Уже нічого було брати, то поцупили мисочку, з якої їв песик...

Геть весь алюмінієвий посуд покрали і в сусідів.

— У селі багато крадіжок, — скаржився Олексій Антонович. — Не крадуть лише у дужих чолов`яг і у кого є зброя.

Звертався він до дільничного по допомогу. Та той відповів: це дрібна крадіжка, а крім того, у нього багато сіл і йому ніколи шукати той посуд.

— Скільки загинуло дітей, дорослих у пошуках металу! — зітхав Олексій Антонович. — Скільки обкрадено таких бідних старих, як я! Ваша газета також не раз писала про це. І все це наробив Закон «Про металобрухт», згідно з яким всюди відкрили приймальні пункти. Це «кривавий» закон. Він розрахований на крадіжки, і тому його треба негайно скасувати.

Хочу, щоб «Голос України» надрукував про мій біль і образу. Може, до когось дійде.

Незважаючи на скруту, я знову передплачу вашу газету. Хоч вона зігріває, розраджує і втішає мене...

Записав Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київська область.

 Фотофакт

У столичному «Укравіатрансі» відбувається конференція «Сучасні проблеми безпеки на авіаційному транспорті». Її важливість та актуальність підтверджуються нинішніми тривожними подіями під час авіаперельотів.

На знімку: *начальник управління авіаційної безпеки «Укравіатрансу» Віктор Шевчук та директор департаменту безпеки транспорту України Олег Петрашевський.*

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ввозити — накладно, збирати — дорого, лагодити — невигідно

 Коментар

Верховна Рада України 15 листопада прийняла Закон «Про внесення змін у деякі законодавчі акти щодо державної підтримки автомобілебудівної промисловості України».

Законом у 5—10 разів збільшено податки (ввізні мита) на машинокомплекти, що їх використовують для промислового складання автомобілів українські автоскладальні підприємства, а саме — двигуни, кузови (зокрема кабіни), амортизаційні пристрої, мости ведучі, ходові, радіатори, глушники, вихлопні труби.

«До ухвалення зазначеного вище закону виробляти в Україні автомобілі було вигідніше, ніж імпортувати їх, проте офіційні імпортери не намагалися змінити ситуацію, бо ми розуміємо, що Україні потрібна своя автомобілебудівна галузь», — заявляє Всеукраїнська асоціація автоімпортерів і дилерів.

Згідно з даними щорічного звітудоповіді Європейської комісії в Брюсселі, в якому наведено порівняльну характеристику, частка податків в автомобілі, що його ввозять в Україну (без ПДВ), становить 2—4%, а в автомобілі вітчизняного виробництва — 10—20%. Асоціація автоімпортерів стверджує, що з прийняттям поправок до цього закону складати автомобілі в Україні буде невигідно, багато вітчизняних автоскладальників припинять свою роботу, зникнуть десятки тисяч робочих місць у галузі, бюджет держави зазнає величезних збитків.

Тим самим законом піднято податки (ввізні мита) не лише на машинокомплекти для промислового складання, а й на запчастини, використовувані для ремонту автомобілів. У цьому зв'язку ВААІД попереджає: споживачеві-автолюбителю доведеться або істотно розщедритися на СТО, або купувати у приватника «ліву» запчастину.

 Служба-01

Як приборкати червоного півня?

По-перше, до нього треба доїхати. І буковинські вогнеборці, наперекір усьому, їдуть на своїх червоних, поіржавілих і зношених автомашинах, більшість яких давно вже треба відправити на металобрухт.

Нещодавно пролунав тривожний телефонний дзвінок до пожежної частини, що дислокується у райцентрі Герца: в одному з віддалених сіл горить хата. «В один бік доїдемо, — почав розмірковувати начальник, — а на зворотний шлях бензину може не вистачити».

Отож заїхали на заправну станцію й купили пального. Добре, що від зарплати трішки залишилося грошей. Хату врятували і назад повернулися.

На жаль, буковинські вогнеборці давно не мають змоги поновити своє екіпірування, придбати апарати захисту органів дихання і зору, спеціальний вогнетривкий одяг, замінити латані пожежні рукави та зношені автомашини.

— Це гіркі реалії сьогодення, — повідомив начальник пожежної охорони Чернівецької області Василь Кушнір. — А тепер нам сушить мозок ще й така проблема: як захистити від вогню населені пункти у тих регіонах, де наступного року пожежні частини можуть залишитися без фінансування? Річ у тім, що в червні Верховна Рада України прийняла Бюджетний кодекс, який регулює розмежування видатків державного і місцевого бюджетів. Під час визначення обсягів міжбюджетних трансфертів (ст. ст. 88 — 90) видатки на пожежну охорону ним не передбачено. Отже, призупинення фінансування цієї категорії пожежних частин у наступному році тягне за собою їх ліквідацію, а також руйнування окремих підрозділів забезпечення.

І насамкінець. Як відомо, відповідно до указу Президента України з 1 жовтня співробітникам органів внутрішніх справ, зокрема й вогнеборцям, підвищили заробітну плату. Але кошти на це слід вишукувати в місцевому бюджеті. А з ними тут не дуже густо. Отож пожежники знову залишаться ошуканими.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

 Акція

Наша естрада їде в колонії

Сьогодні стартує благодійна акція «Молодь — наше майбутнє!». Її організатори — Український національний комітет молодіжних організацій та продюсерський центр «Україна — фестиваль» —проводять цей захід уже вчетверте. Мета акції —привернути увагу громадськості до проблем юного покоління, до так званих неблагополучних хлопчиків і дівчаток.

Упродовж тижня популярні вітчизняні виконавці, серед яких Лері Вінн, Оксана Пекун, Ліна Скачко, даватимуть концерти в дитячих будинках, інтернатах, колоніях Житомира, Рівного, Луцька, Ковеля, Львова, Хмельницького, Кременчука.

Про подробиці акції читайте в найближчих номерах «ГУ» **від нашого власного кореспондента Ольги ВІТЕР.**

 Вітаємо

«З добром до людей»

— так назвав Михайло Поплавський свій творчий вечір в Палаці «Україна», що відлунав напередодні його дня народження. Це дійство, втім, логічніше назвати педагогічною поемою. Публіка, вражена шквалом світлозвукових ефектів, протягом кількох годин намагалася збагнути феномен захоплення студентів Національного університету культури і мистецтв його танцюючим і співаючим ректором. Усе дуже просто: «юний орел» іде навпростець через кропиву серед блюзу еротичних думок до їхніх сердець. Ця суміш, а ще рок-н-рол і твіст разом із студентами на сцені «України»—чи не підтвердження думки, що культивує Михайло Поплавський, — живіть, не комплексуючи, співаючи, танцюючи, і ви доб'єтеся успіху в глядача або самого глядача. Тож щиро вітаємо вас, Михайле Михайловичу, з річчям. Нехай щастить вашій педагогічній поемі!

 Точка зору

Капітанові час зійти на берег

Футбольний сезон був провальний. Але це вже в минулому. Нас непокоїть майбутнє.

Дивно, замість серйозного аналізу невдач та пропозицій щодо зміни ситуації на краще, ми почули заяви керівника Федерації футболу і тренера збірної країни про те, що вони не підуть у відставку.

Зазначимо відразу: йти їм ніхто не пропонував, та коли вже вони самі розпочали розмову, то про це варто подумати.

Пригадується, пан Суркіс стверджував, що за крісло президента ФФУ він не тримається. То що змінилося?

Може, ми досягли надзвичайних успіхів, і головному ідеологові цих здобутків варто продовжити розпочате? Аж ніяк. Крім спроби «офутболити» всі школи, яка так і залишилася поки що на рівні спроби, якихось серйозних позитивних результатів немає.

Скороспішні заяви на кшталт: «треба омолоджувати збірну», — засвідчують лиш одне: футбольні функціонери не бачать сучасних шляхів розвитку цього популярного виду спорту. Слід дивитися не в паспорт, а на те, як грає претендент на місце в збірній даного конкретного моменту. Крім того, схеми, тактичні вибудови — не самоціль. Їх поєднання з використанням ліпших якостей футболіста можуть дати результат.

Коли ФФУ на догоду тренерським амбіціям керівника збірної ламає календар, намагається змінити вітчизняний футбольний організм, то хорошого в цьому мало.

Мабуть, варто визнати, що нинішній курс нашого футбольного корабля хибний. Капітанові час зійти на берег. А якщо він сам цього не усвідомлює і продовжуватиме кермувати до болотної гавані, то, гадаємо, у громадськості знайдуться сили, які довірять керівництво футбольним господарством фахівцям із сучасними поглядами.

Чому я так кажу? Переглядаючи телетрансляції матчів за участю «Динамо» та збірної, спало на думку, що я вже це бачив. Потім пригадав: це футбол 80-х, тодішніх «Динамо» та збірної під керівництвом Лобановського.

І тепер намагатися знову створювати подібні колективи — безперспективний намір. Немає і не буде нових Беланова, Яковенка. *Це перше.*

***Друге.* Футбол змінився. Раніше був час на обробку м'яча, прийняття рішення. Секунди, але були. Гравець одержував вільний простір для маневру, виконання передачі.**

Тепер усе вирішують миті. Спортсмен ще не встиг торкнутися м'яча, а його вже атакує суперник. Агресивність, атлетизм за найвищої техніки та взаєморозуміння багато що вирішують на полі. Московський оглядач Володимир Маслаченко, коментуючи матч з участю двох італійських команд, на 90-й хвилині висловився приблизно так: «До фінального свистка залишилися секунди, а ви подивіться, скільки завзяття, енергії, на яких швидкостях працюють футболісти! Цікаво, як їх тренують і чим їх годують? От і нам би так».

В. Маслаченко має рацію.

***Третє.* Нашим командам, окрім того, що необхідно міняти застарілий технічний і тактичний арсенал, слід грунтовно готуватися психологічно. Скільки разів ми бачили, коли наші футболісти, вигравши, в підсумку втрачали перемогу. А коли вже першими пропустять, то блукають полем, як мокрі курки. Часом навіть зарубіжні журналісти дивуються: чому вдома ви граєте так, неначе чогось боїтеся? Де натиск, активність, непоступливість?**

***Четверте.* Ставлення спортсменів до своєї справи. Важко сказати, що відбувається на тренуваннях, але на полі ми бачимо в більшості випадків людей, які зібралися відбувати повинність.**

Колись пояснювали це низькою оплачуваністю. А тепер такої проблеми немає. Кажуть, Йожеф Сабо висловився про це так: якщо б, коли він був футболістом, платили стільки само, як і нині, то вони розірвали б суперника. Слід сказати, що Сабо і без нинішнього рівня оплати був налаштований на кожну гру.

***П'яте.* Тренери вітчизняних команд змінюються з надзвичайною швидкістю. І їм за це нічого не буває. Ймовірно, коли вони йшли на роботу, то брали певні зобов'язання. Не виконав — відповідай. Матеріально. А то, як у дитячому анекдоті:**

— Що ти, Валеро, робитимеш, коли тебе оберуть царем?

— Націарюю три гривні та втечу.

***Шосте.* Переконаний, не може президент одразу бути й керівником клубу. Нинішній стан справ у футболі це ще раз підтвердив.**

***Сьоме,* можливе, найголовніше. Доти, доки на внутрішньому чемпіонаті не буде жорсткої конкурентної боротьби, доки п'ять-шість команд реально не претендуватимуть на золоті медалі, годі й очікувати успіхів на міжнародній арені на рівні клубів та збірної.**

Є ще дуже багато зауважень та пропозицій. Можна казати про занепад дитячо-юнацького футболу, про відсутність мотивації у клубів боротися за високі місця, про згубну трансферну політику, про кризу тренерських концепцій та брак класних, сучасних футбольних фахівців. Але, як нещодавно сказав добре відомий футболіст Саленко, мало того, щоб недоліки побачили ми, треба, щоб їх усвідомили гравці та тренери.

У нашому разі це стосується і чиновників від спорту.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Право мовлення

Думки з приводу

Уже більш як півроку триває суперечка між радіокомпанією з позивними «Радіостанція «Континент» та Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення щодо права мовлення «Континенту» на частоті 100,9 МГц у місті Києві. Одні вважають, що «Континент» має право мовлення на зазначеній частоті на 10 років, інші — ні. Оскільки це питання набуло широкого розголосу, ми звернулися до членів нещодавно створеної громадської організації «Третейський інформаційний суд» юристів Віктора Погорілка та Володимира Горобцова, а також до народних депутатів України — членів Комітету з питань свободи слова та інформації Віталія Шевченка і Віктора Понеділка з проханням висловити свої думки з цього приводу.

Володимир Горобцов

— Суть спору в тому, що «Континент» відстоює право здійснювати мовлення на вказаній частоті протягом десяти років, а Нацрада не визнає цього права, висуваючи в основному три аргументи. Перший: термін дії ліцензії «Континенту» закінчився 25 жовтня 2000 року; другий: «Континент» з 1997 року і до цього часу не сплатив ліцензійний збір за збільшення обсягу мовлення; третій: «Континент» має невиконані фінансові зобов'язання перед Державним інноваційним фондом.

Віктор Погорілко

— Твердження Нацради про те, що із закінченням терміну дії ліцензії «Континент» втратив право мовлення, є спірним з таких обставин.

Закон про телебачення і радіомовлення встановлює право кожної телерадіоорганізації користуватися каналом (частотою) як природним ресурсом держави не менш як 5 років для цілей ефірного мовлення (з 2001 року — сім), а кабельного (проводового) — 10 років. Максимальних обмежень щодо користування каналом (частотою) у часі закон не встановив.

Основним документом у визначенні терміну користування каналом (частотою) у часі є заява телерадіоорганізації.

Якщо «Континент» подав у 1995 році заяву до Нацради на отримання ліцензії на 10 років і Нацрада не заперечувала щодо цього строку, тобто не приймала жодних владних рішень відносно встановлення іншого терміну дії ліцензії і не обмежувала вказаного в заяві, то об'єктивно слід вважати, що на підставі своєї заяви та відповідного рішення Нацради про видачу ліцензії «Континент» набув у 1995 році право користуватися частотою 100,9 МГц протягом 10 років.

Такий висновок і науково-правової експертизи Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, в якому йдеться про те, що граничним строком дії ліцензії «Континенту» слід вважати строк дії ліцензії — 10 років, указаний у заяві «Континенту» до Нацради на отримання ліцензії.

Однак у самій ліцензії Нацрада зазначила, що цей документ дійсний до 25 жовтня 2000 року, тобто лише 5 років. Для розв'язання цієї колізії слід детальніше з'ясувати правовий статус ліцензії. А вона є похідним документом від заяви телерадіоорганізації та рішення Нацради, в якому лише фіксуються дані, зазначені в заяві ТРО, та умови, які визначаються (встановлюються) відповідним рішенням Нацради під час розгляду заяви телерадіоорганізації.

Проте в ліцензії «Континенту» було зафіксовано його право користуватися частотою лише протягом 5 років замість 10 за заявою. За такої колізії спір має вирішуватися на користь «Континенту», оскільки свого часу Нацрада не заперечувала проти іншого терміну дії ліцензії, а сумнів — на користь радіоорганізації.

Володимир Горобцов

— Потрібно також констатувати, що Закон про телерадіомовлення (1993 р.) містить низку редакційно невдалих формулювань, у тому числі щодо видачі телерадіоорганізаціям ліцензій на право користування каналом мовлення.

Право не може ліцензуватися. Ліцензується діяльність, спосіб поширення інформації (ефірне мовлення, проводове тощо) та використання з метою цього мовлення радіочастотного ресурсу, а не право на мовлення чи право на використання ресурсу. Нацрада створювалася не з метою ліцензування прав, а з метою забезпечення свободи слова і масової інформації, прав та законних інтересів споживачів (телеглядачів і радіослухачів), розробки і здійснення державної політики ліцензування телерадіомовлення тощо.

Верховна Рада України, приймаючи у 1997 році Закон про Нацраду, врахувала вади і прогалини Закону про телерадіомовлення щодо видачі ліцензій на право користування каналами мовлення і зобов'язала цей державний орган видавати на конкурсній основі ліцензії на мовлення, кабельне мовлення, ретрансляцію, проводове (кабельне) мовлення. На жаль, Нацрада продовжує видавати ліцензії на право користування каналами мовлення.

Як відомо, телерадіоорганізація має подвійний статус — суб'єкта господарської діяльності і суб'єкта інформаційної діяльності. «Континент», певна річ, є суб'єктом інформаційної діяльності, а отже, на нього поширюється інформаційне законодавство: про інформацію, телебачення і радіомовлення, Національну раду, радіочастотний ресурс, рекламу, авторське право та суміжні права тощо.

Цілком очевидно, що заборгованість «Континенту» перед Державним інноваційним фондом виходить за межі відносин, які регулюються інформаційним законодавством.

Факт несплати «Континентом» ліцензійного збору має місце, але причини трактуються сторонами конфлікту по-різному. За твердженням керівника «Континенту» Сергія Шолоха, він не ухиляється і не відмовляється від сплати ліцензійного збору. Але досі йому не видано рахунку і тому невідомо, яку суму грошового збору слід сплатити. А видати рахунок на сплату збору має Нацрада, як це передбачено відповідним Положенням.

Слід зазначити також, що є певні сумніви щодо правомірності визначення Нацрадою розміру ліцензійного збору на підставі прийнятого ще у 1993 році Закону про телерадіомовлення, в якому повноваження щодо встановлення розмірів збору покладалися на Кабінет Міністрів України, та Постанови Кабінету Міністрів України «Про розміри грошових зборів за видачу телерадіоорганізаціям ліцензій на право користування каналами мовлення» за № 392 від 5 червня 1995 року.

Конституція України передбачає, що система оподаткування, податки і збори встановлюються виключно законами України (ст. 92, ч. 2, п. 1). Лише законами визначаються і засади створення та діяльності засобів масової інформації (ст. 92, ч. 1, п. 11).

Отже, є всі підстави вважати, що повноваження Кабінету Міністрів України щодо встановлення розмірів грошового ліцензійного збору за видачу телерадіоорганізаціям (аудіовізуальним засобам масової інформації) ліцензій закінчилися з набуттям чинності Конституцією України.

Віталій Шевченко,
секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації

— Останнім часом, спілкуючися з фахівцями в галузі засобів масових комунікацій та інформаційних відносин з країн пострадянського простору, я кажу їм, що українцям поталанило: вони, по-перше, швидше за своїх сусідів з СНД ухвалили спеціальний закон, яким надали кожному громадянинові своєї країни невід'ємне право на інформацію, і, по-друге, в запізніло прийнятій Конституції мали змогу максимально означити права особи. Зокрема, у статті 92 Основного Закону записали, що засади діяльності ЗМІ (як і політичних партій і громадських об'єднань) визначаються виключно законами. Особливі сфери! Гадаю, ми можемо пишатися таким самоозначенням, як суспільство, що хоче стати істинно громадянським.

Зважаючи на політичні скандали останнього року, сфера інформаційних відносин для нас є однією з тих, де права людини мають захищати та оберігати особливо пильно і ретельно.

На жаль, саме ті органи, що покликані захищати ці громадянські права, й дають підстави для звинувачень на адресу нашої влади у вибудовуванні неототалітарної системи суспільних відносин. Практика роботи нинішнього складу Нацради з питань телебачення і радіомовлення це яскраво підтверджує. Замість того, щоб кожен член цього поважного органу, справно отримуючи зарплату чиновника найвищого державного рангу, сам себе перепитував: «Що маю зробити для забезпечення в нашій Україні ще більшої свободи поширення інформації?» — бачимо намагання створити якомога більше перепон і запровадити найбезглуздіші обмеження.

Часом складається враження, що діяльність Нацради зумисне доводиться до повного абсурду. Як, приміром, можна кваліфікувати такі дії: до Нацради надходить рішення суду, яке зобов'язує видати ліцензію конкретному мовнику, а натомість того ж дня ліцензію виписують іншій телерадіоорганізації?

Конфлікт Нацради з «Континентом» показовий у тому плані, що Нацрада топчеться по свободі слова й по правах на інформацію демонстративно, особливо не переймаючись навіть створенням видимості правочинності. Політичні причини її розправи над радіостанцією очевидні.

Отож в історії із затиканням рота «Континентові» Нацрада осоромила нас перед Європою й усім світом. Але висновків досі не зробила, якщо знову й знову постає потреба публічно захищати радіостанцію перед її «державним опікуном». Очевидно, треба реагувати вже не на ситуацію, а на її призвідця. Не на наслідки, а на причини. Бо нинішня Нацрада, на мою думку, час від часу завдає шкоди суспільству.

Віктор Понеділко,
голова підкомітету з питань електронних ЗМІ Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації

— Розв'язання штучно створеної проблеми телерадіоорганізації «Континент» аж ніяк не втискується в межі компетенції Національної ради з питань телебачення і радіомовлення. Я в цьому переконаний. Інакше навіщо освіченим і досвідченим людям колегіально йти на певні перемикування закону?! Адже рішення ухвалює Національна рада (в цьому разі його ухвалив попередній її склад), а папірець (документ-ліцензію) видає апарат. Нинішній склад Національної ради, наскільки мені відомо, не відмінив рішення попереднього. Отже, виникла колізія: з одного питання є два рішення. У задачі питається: якої постанови має дотримуватися «Континент», суд, врешті-решт, на яку має розраховувати споживач? Про нього, найголовніше джерело і носія (на власних плечах) влади, якось забули.

За цією «дрібничкою» тягнеться інша — втручання у сферу компетенції, яка не передбачена ні Законом про Національну раду, ні Законом про телебачення.

Так з'являються вимоги про технічний аудит, фінансовий аудит і багато чого іншого. Хоча законодавство передбачає, що цим мають займатися інші органи. Ті, хто регулює і контролює діяльність телерадіоорганізацій як суб'єктів господарської діяльності. Хвалити Бога, Національна рада не перетягла на себе ще й повноваження податкової адміністрації, а то було б! Хоча хтозна. Ще не вечір.

Історія «Континенту» — лише окремий факт у загальному явищі. Нинішній склад Національної ради, на жаль, закладає прецедент необов'язковості виконання рішень своїх попередників, тобто руйнації основоположного принципу діяльності постійно діючого інституту. Замислилися хоча б над таким: а що буде опісля? Що буде з ліцензіями «Ери», «ТЕТ» і багатьох-багатьох інших?

Від редакції: *звичайно, ми залишаємо за Нацрадою з питань телебачення і радіомовлення право конкретно висловлюватися з порушеного питання на наших сторінках.*

«Єдність» — це люди, які вміють діяти

Відбулася міська конференція партії «Єдність». На ній обрано керівні органи міської організації на чолі з Олександром Омельченком, обговорено хід підготовки до майбутнього з'їзду. Ось які враження делегатів.

Бачу велику перспективу нашої партії

На конференції я бачу посланців інтелігенції, робітників, службовців, студентів. Такого широкого представництва киян, упевнений, немає в жодній іншій партії.

Перспектива нашої партії дуже хороша. Люди бачать, що тут не слова і гасла, а практичні дії для поліпшення життя киян, що й стверджує своєю роботою міська влада. Лідер партії Олександр Омельченко зі своєю командою уміє за кожною загальноміською справою бачити інтереси кожного мешканця міста, допомагати йому в нелегкому житті.

Тільки в Солом'янському районі до партії вступило понад 1000 осіб. А заяви все надходять. Бажаючих така кількість, що ледь устигають оформити документи.

Добре і конференція організована. Хотілося б тільки, щоб більше уваги приділили розробці атрибутики партії, її основних документів. Щоб вони доходили до кожної сім'ї, щоб виділялося в роботі партії найсуттєвіше. І доносилося кожній людині.

Ігор ТКАЧЕНКО,
кандидат філософських наук.

Єднаймося, бо ми того варті

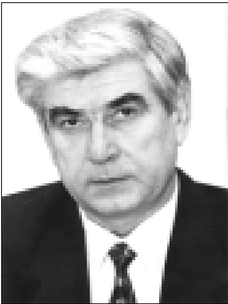
Це дуже цікава конференція. Я за професією лікар і зустрів тут колег з інших районів. Приємно, що і в програмних документах «Єдності» багато місця відведено охороні здоров'я, освіті, що не часто зустрінеш у маніфестах інших партій. Причому йдеться не лише про загальномедичні проблеми, а й про добробут медиків та освітян, про забезпечення їх усім необхідним.

І взагалі, якщо поглянути на склад інших партій, то інтелігенція в них не представлена, чого не скажеш про «Єдність». Є вузькі партії аграрників, є партії бізнесменів, а наша єднає всіх.

Як зазначається в програмних документах, у єдності —наша сила. Тільки разом, ідучи пліч-о-пліч, ми можемо побудувати Україну дужою і щасливою.

Борис ПАЛАМАР,
головний лікар клінічної лікарні № 3 Дніпровського району.

Настав час прагматизму

Наближаються чергові великі україно-російські зустрічі. В них братимуть участь президенти і прем'єр-міністри України та Росії. 29 листопада в Москві відбуватиметься ювілейний саміт СНД, 4 грудня — засідання Змішаної україно-російської комісії з економічного співробітництва. 4 грудня в Харкові під патронатом президентів України та Росії проходитиме «маленький Давос», на якому представники бізнесових кіл обох держав обговорюватимуть проблеми економічної співпраці. Напередодні цих важливих заходів Надзвичайний і Повноважний Посол України у РФ Микола БІЛОБЛОЦЬКИЙ дав інтерв'ю нашому кореспондентові в Москві:

— Миколо Петровичу, чи змінилася динаміка торговельно-економічних відносин України та Росії за останніх два роки?

— Так, змінилася. Спад у взаємній торгівлі між нашими країнами, що тривав протягом чотирьох років, призупинено торік. Якщо за період з 1996 по 1999 рік товарообіг між Україною та Росією зменшився з 14,4 до 8 млрд. доларів, то 2000-го вперше було зафіксовано 17-відсоткове зростання і обсяг товарообігу становив 9,3 млрд. доларів США. Тільки за дев'ять місяців цього року він сягнув 6,7 млрд. доларів США, що на 1,4 відсотка більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Водночас болючим для українських товаровиробників виявився перехід Росії з 1 липня 2001 року на принцип стягнення ПДВ за «країною призначення». Внаслідок подорожчання продукції українській експорт до Росії у червні цього року знизився (порівняно з відповідним періодом минулого року) на 45,7%, у серпні — на 22,7%. Обсяги експорту за ці місяці порівняно з середньомісячними показниками за перше півріччя 2001 року скоротилися у 2,1 та 1,4 разу відповідно. Торгівля втратила свою динаміку, обсяг приросту з початку поточного року становив лише 1,4 відсотка.

Багатьох проблем можна було б уникнути, якщо набула б чинності Угода про створення зони вільної торгівлі від 15 квітня 1994 року. Однак, незважаючи на підписання цього документа, Росія поки що не поспішає його ратифікувати.

— Які больові точки регіонального економічного співробітництва?

— Як відомо, 12 лютого 2001 року в Дніпропетровську було підписано Програму міжрегіонального і прикордонного співробітництва України та Росії на 2001—2007 роки. Між регіонами наших країн укладено вже більш як 200 угод та договорів. Проте чимало з них підписано ще на початку 90-х і вони не відповідають реаліям сьогодення.

Найтісніші зв'язки українських регіонів розвиваються з Москвою. Тільки в січні — серпні 2001 року товарообіг Москви з Україною становив більш як 1 млрд. доларів, або 29 відсотків від загального обсягу україно-російської торгівлі. Водночас частка товарообігу України з прикордонними Воронезькою та Брянською областями за той самий період становила менш як 1,5, а з Краснодарським краєм — менш як 1 відсоток. Стримуючим чинником сьогодні є недостатньо чітке уявлення регіональних органів влади та економічних відомств обох держав про потреби та можливості територій сусідньої країни, які мають свою специфіку та інтереси. Брак необхідної інформації значно обмежує можливості залучення до співробітництва потенційно зацікавлених у ньому підприємців та підприємств.

— Чи є сьогодні механізм, який відстежує виконання вже підписаних договорів між нашими країнами?

— Відносини України та Росії регулюють близько 300 правових актів. Їх цілком достатньо. Однак частина з них на сьогоднішній день застаріла. Тому потрібно провести інвентаризацію наявних міждержавних документів. Роль організатора і координатора має виконувати Змішана україно-російська комісія з економічного співробітництва. Востаннє вона засідала в Києві понад два роки тому. Нині триває підготовка до чергового засідання комісії, що має відбутися в Москві на початку грудня цього року.

— Кажуть, що в Росії політичні сили, зацікавлені в конструктивному розвиткові україно-російських відносин, значно слабкіші за ті, які думають інакше...

— Я вважаю, що це не так. Нещодавно зустрічався з депутатами Державної Думи. Більш як 150 парламентаріїв виявили бажання поговорити про проблеми україно-російських міждержавних відносин. Вони висловлювали різні думки, але зустріч показала величезну зацікавленість у розвитку співробітництва між нашими країнами. Можливо, сили, про які ви кажете, перебувають у тіні. Ми у своїй роботі орієнтуємося на позицію офіційної влади Росії, на ініціативи президента і прем'єр-міністра РФ.

— Чи згодні ви, що, незважаючи на стратегічне партнерство між Україною і Росією, в міждержавних відносинах пріоритетними є інтереси, а не дружба?

— На початку наступного року ми відзначатимемо 10-річчя від дня встановлення дипломатичних відносин між нашими країнами. Нам довелося пережити і прохолодні, й теплі періоди в наших взаємовідносинах. Нині переводимо їх на прагматичну основу. І це відповідає інтересам і України, і Росії. Сьогодні україно-російські відносини стають дедалі передбачуваніші і незалежніші від політичної кон'юнктури. Саме прагматизм у відносинах між нашими державами дав нам змогу підписати угоду про реструктуризацію українських боргів за російський газ. Розв'язання цієї проблеми вивело нас на цивілізований рівень відносин.

Інтерв'ю взяла
Світлана ФІЛІМОНОВА.
Москва.

Зв'язки зміцнюватиме журнал

Україна, як відомо, дотримується принципу «одного Китаю» і тому вважає острів Тайвань його провінцією. Проте це не виключає налагодження культурних та економічних зв'язків між Києвом та Тайбеєм. Так, товарообіг між Україною та Тайванем за 2000 рік становив 261,7 мільйона доларів. А, за твердженням представника Центру міжнародної торгівлі Тайбея Юрія Слісарука, насправді цей показник набагато вищий, бо велика кількість тайванських товарів потрапляє в Україну через треті країни. В цьому випадку прибуток отримують посередники, а ціни на такий імпорт значно більші, ніж якби товари йшли з Тайваню напряму.

Тому важливо розширити з Тайбеєм прямі економічні та культурні зв'язки. В Росії вже давно успішно працює «Тайбейська московська комісія», в Білорусі — представництво «Тайбей—Мінськ». В Україні першим кроком до цього має стати журнал «Україна—Тайвань інформ». У ньому йтиметься про тайванську економіку, культуру та зв'язки Тайбея з іншими країнами світу. До того ж організатори видання — ТОВ «Український центр розвитку зв'язків з Китаєм» — видаватимуть ще й англомовний варіант журналу для розповсюдження на Тайвані, щоб ознайомити тайванців з Україною, її культурою та економікою.

Тетяна ПАСОВА.

Черномирдін зрозумів: сало в шоколаді — це не жарт

На останнє засідання прес-клубу МЗС журналісти прийшли, щоб обговорити ювілейний саміт СНД, що має відбутися в Москві. Очікувалась участь українських та російських дипломатів. Дипломат прийшов лише один, зате — Віктор Черномирдін. Щоправда, розмова з послом Росії, спеціальним представником президента РФ з розвитку торговельно-економічного співробітництва з Україною йшла, здебільшого, про наші двосторонні відносини. Черномирдін викладав своє бачення.

Про СНД і зону

Співдружність, вважає посол, не завада на шляху України до євроінтеграції. А тому прагнення країн СНД йти до ЄС жодним чином не позначиться на існуванні Співдружності. На запитання «ГУ», чи протягне СНД ще 10 років, Черномирдін відповів: вона існуватиме, доки є така потреба.

Питання щодо функціонування Зони вільної торгівлі (ЗВТ) знову порушуватимуть на саміті в Москві. На думку посла, з кожною зустріччю глави держав і урядів дедалі ближче підходять до розв'язання цієї складної проблеми. На сьогодні з 11 тисяч позицій товарної номенклатури є 200 вилучень. Однак навіть якщо їх залишиться два, ЗВТ не вийде.

Про військове співробітництво

Україна й Росія не повинні конкурувати на ринках озброєнь. Черномирдін назвав питання співробітництва в цій сфері значущим для нас, оскільки промисловості обох країн за часів СРСР були орієнтовані на виробництво оборонної продукції і вона мало чим різниться. На переконання посла, на ринках озброєнь Київ і Москва повинні мати «тісні взаємозв'язки». Він додав, що це важко, але домовлятися потрібно, інакше обидві держави втрачають у ціні. І таку роботу провадять уряди обох країн.

Російська сторона виступила з ініціативою про розширення військово-технічного співробітництва не лише у зв'язку з продажами озброєнь, а й у конверсійному плані. Якщо на сьогодні, за даними Посольства РФ в Україні, продажі становлять 3,5 млрд. дол., то, за спільною оцінкою, потенціал співробітництва може бути в 5 разів більший, тобто становити понад 15 млрд. дол.

Про Рік України і сало в шоколаді

Черномирдін вважає, що 2002 рік, оголошений Росією Роком України, допоможе країнам «пізнати одна одну краще не лише «в танцях». Працюючи в уряді, Віктор Степанович займався проблемами України, але, перебуваючи в Україні як посол, зрозумів: по суті, росіяни не знають Україну.

На запитання «ГУ», чи не сподівається Росія від України кроку у відповідь — оголошення Року Росії в Україні, В. Черномирдін заявив, що, «по-перше, не все так одразу, а по-друге, ми стільки не вип'ємо». Хоча закусити завжди знайдеться чим. Приміром, посол був щиро здивований, що «сало в шоколаді» — не жарт, як він вважав, а є насправді, та «самому його багато не з'їсти».

Про саміт у Харкові

Україна й Росія мають чимало проблем в економічному плані. Їх розв'язанню сприятиме україно-російська зустріч на вищому рівні в Харкові 14 грудня. Її буде присвячено прикордонному співробітництву двох держав.

За даними Держмиткомітету РФ, за дев'ять місяців нинішнього року товарообіг між Росією та Україною становив близько 7 млрд. дол. Посольство Росії в Україні наводить цифру товарообігу, що дорівнює 11 млрд. дол., яка, на їхню думку, все одно далека від реальних можливостей. Згідно з розкладками експертів, наш товарообіг може сягати 50 млрд. дол.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хроніка. Факти. Події.

Кишинів

Залишилися без світла

Супроводжуваний сильним вітром снігопад залишив без світла понад 600 населених пунктів Молдови. Причиною масштабного знеструмлення стали короткі замикання внаслідок перехльостування проводів. Приблизно половину цих населених пунктів вже під'єднано до електропостачання.

Ла-Пас

Наркобізнес викуплять

У Болівії уряд вирішив викупити наркобізнес і запропонував фермерам, котрі вирощують коку — чагарник, з якого виробляють кокаїн, платити готівкою за те, щоб вони вирощували інші, незаборонені культури.

Катманду

Повстання маоїстів

Король Непалу Г'янендра запровадив у країні надзвичайний стан з огляду на збройні виступи маоїстів, котрі вже вбили у східній частині країни більш як 30 поліцейських і військовиків.

Пхеньян

Перестрілка на кордоні

На одній із ділянок кордону між КНДР і Південною Кореєю сталася бойова сутичка прикордонних підрозділів двох країн. З кожного боку було зроблено по дві-три черги. Жертв немає. Південнокорейські прикордонники звинуватили у провокації військовиків Північної Кореї. Пхеньян поки що не коментує ці повідомлення.

Брюссель

Нові правила автомобільної безпеки

Єврокомісія схвалила нові правила безпеки для автовиробників. Вони спрямовані на зниження смертності і травматизму в разі наїзду автомобілів на пішоходів. Для цього передбачено широкий комплекс заходів: починаючи від обов'язкового обладнання автомобілів антиблокувальною гальмівною системою і до заборони встановлення у передній частині авто небезпечних травмуючих конструкцій.

Тріполі

Міжнародний «Комітет мудреців»

Лідер Лівійської Джамахірії Муамар Каддафі запропонував створити міжнародний неурядовий «Комітет мудреців» у складі колишніх президентів —Михайла Горбачова, Білла Клінтона та Нельсона Мандели. Такий високоавторитетний комітет, на думку Каддафі, став би «моральною опорою і символом світової совісті» для офіційних інстанцій у всьому світі.

Маніла

Ісламісти захопили місто

Прибічники екс-губернатора мусульманського автономного регіону Нура Місуарі захопили комплекс адміністративних будинків у філіппінському місті Замбоанга. В будинках разом з бойовиками перебуває близько 50 заручників.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

Південнобережжя. «Вільні каменярі» морського берега

Останні скандали навколо приватизації кримського берега вкотре підтвердили потребу негайного його порятунку від навали нових власників і тіньових оборудок із землею

Крим будівельний

«Пофігенія» в Тавриді

Давній земельний конфлікт в селищі Берегове під Сімеїзом з приводу забудови охоронної зони заповідної скелі Іфігенія, визнаної комплексною архітектурно-історичною пам'яткою республіканського значення і відданої в 1997 році під охорону Сімеїзької селищної ради, спалахнув з новою силою, коли ця рада видала держакт на право користування землею товариству з обмеженою відповідальністю «Іфігенія».

Охоронне зобов'язання залишилося лише записом на папері й було знехтуване. А місцева адміністрація своїм торішнім рішенням дала можливість забудовникам пройти процедуру узгодження проекту в начальника управління головного архітектора Ю. Івінченка, голови Рескому охорони пам'яток історії й культури А. Антіпіна, начальника Південно-Кримської регіональної держекоінспекції Т. Кіріцева, ще кількох ялтинських чиновників і в голови селищної ради М. Макаренка. Підпис М. Макаренка є й на охоронному зобов'язанні. При тому він не повідомив депутатів, що охоронне зобов'язання забороняє будь-яку діяльність в заповідній зоні під легендарною скелею. У місцевих жителів постає запитання, як могли підписати проект узгодження чиновники, які за службовим обов'язком знайомі з законодавством? Невже і цього разу маємо справу з «кишеньковою» куплею-продажем? Мешканці селища одностайно виступають проти забудови чотиригектарної ділянки, де ця фірма намагається спорудити пансіонат з трьох корпусів на 240 місць. А справжня мета забудовників у буферній зоні заповідника — не заявлений пансіонат, а фешенебельні котеджі для ще не відомих власників, переконані місцеві жителі. Вони вже стомилися вишукувати форми протесту проти забудови узбережжя. Бо, здається, зробили все, що в їхніх силах: писали звернення, проводили сходи, зверталися по допомогу до ЗМІ й громадського комітету контролю за використанням земельних ресурсів... Люди вже не вірять, що їх захистять від зазіхачів на охоронну територію. Сумніваються вони й у тому, що в їх занепалому селищі, де живуть переважно пенсіонери, змучені щоденними комунальними терзаннями через вкрай запущені дороги, комунікації, невивезене сміття, перебої з транспортом, водою, електрикою, з появою нових власників узбережжя хоч трішки покращає життя. Не вірять місцеві мешканці в щирість декларації забудовників допомогти врятувати зруйновану інфраструктуру Берегового, бо договір, укладений з ними селищною радою на суму близько 250 тис. грн., майже не виконується. А от у тому, що з утвердженням на заповідному березі нових господарів чарівний куточок природи, помилуватися яким приходили старі й малі, кримчани й приїжджі, буде від них відрізаний —переконаний кожен. Справді, прикро за людей, котрі за законом мали б бути господарями цієї землі, а отримали за неї 70 тис. грн. у вигляді допомоги школі, ямкового ремонту дороги і обіцянки збудувати лазню. Реальна ж вартість відведених чотирьох гектарів землі — це майже 5 річних бюджетів Сімеїзької селищної ради, яка об'єднує кілька населених пунктів. Якби ці гроші не розтикали по кишенях чиновники, то вони могли б подвоїти бюджет селищної ради на п'ять наступних років, кажуть фахівці громадського комітету контролю за використанням земельних ресурсів.

За інформацією спеціалістів, які знають реальні ціни на чорному ринку на кримські землі, право користування такою ділянкою узбережжя коштує щонайменше 8 млн. грн, або півтора мільйона доларів. Сума достатня, аби правоохоронці відреагували якнайшвидше, та вони «не помітили» й цього чергового скандалу. Але ж маємо ситуацію, коли безроздільне право на землю загальнонаціональної цінності, по суті, перейшло до ТОВ «Іфігенія», обминувши бюджет. Тут вже, схоже, за порадою треба звертатися до нового Кримінального кодексу України, який набрав чинності з вересня нинішнього року. А в ньому, в статті 28, виписано ознаки злочину, скоєного організованою кримінальною групою. Вони з'являються тоді, коли є єдина мета і розподіл зобов'язань в цій групі, скеровані на кінцеву мету, кажуть юристи. В Береговому саме й маємо факт неотримання таким шляхом з казни 8 млн. грн. за участю організованої групи чиновників різного рівня і різноманітних структур. То чому у цьому разі мовчать охоронці закону і права? Чому голоси зневажених людей, під носом у яких фактично відрізають берег, вже майже два роки так ніхто й не почув?

Які очі треба мати, щоб в акті вибору й обстеження земельної ділянки в районі західної межі Берегового для будівництва й обслуговування рекреаційного центру записати у висновку, що «на ділянці ростуть малоцінні кущі», а «наявність на ділянці пам'ятників історії, археології, градобудівництва й архітектури, монументального мистецтва — відсутня»? І це про реліктові дубові, фісташкові, кипарисні гаї на території, обстеженій екологами й спеціалістами РСУ «Зеленгоспу», які записали, що дерев і кущів тут 339(!) видів кількістю понад півтори тисячі, всі в чудовому стані, тож їх необхідно зберегти, оскільки серед них чимало ендеміків та занесених до Червоної книги. Не забуваймо й про те, що йдеться саме про охоронну територію біля древньої, 120-метрової вулканічної скелі з легендарною назвою Іфігенія — за іменем дочки учасника Троянської війни, елінського царя Агамемнона. Того, що перед відплиттям у Трою забив священну лань богині Артеміди, а та, розгнівавшись, послала такий шалений вітер, що кораблі греків не змогли вийти з гавані? Тоді за порадою жреця цар готовий був принести в жертву свою доньку. Але Артеміда, зжалившись, замінила дівчину сарною, а Іфігенію перенесла в Тавриду. Тут, в храмі Діви, вона й мала славити богиню. А храм, за легендами, і був саме десь в цих околицях, уподобаних нині приватизаторами. Краса тут невимовна: неподалік, на узбережжі, літня президентська резиденція, в мальовничій стіні гір відомий своєю красою перевал Чортова драбина, а сама скеля кохання, як звуть її кримчани й курортники, відзначається чарами й увічнена поетами й художниками. Евріпід і Леся Українка, натхненні «Іфігенією в Тавриді», певно, здивувались б тому, що тут досі тривають події, співзвучні обраним ними жанрам — трагедії й драмі.

Битви за шматочок сонячного раю йдуть крізь віки. Дзвону мечів зараз не чути, нинішні бої розгортаються і плануються тихо, кулуарно і таємничо від широкого кола старожилів, яким змовники відвели участь пасивних спостерігачів. Перипетії сьогоднішніх подій навколо Іфігенії, хоча й добре зрежисовані, театральними не назвеш, бо все відбувається по-справжньому — в житті. А хто ж аплодує власній драмі?

Приватизація в стилі Залізного Фелікса

Інтерес до сімнадцяти гектарів реліктового парку на узбережжі колишнього престижного алупкинського санаторію ім. Дзержинського інтерес в новітніх бізнесменів з'явився ще в дев'яності роки, коли ця оздоровниця перестала існувати. Те, що лікувальні корпуси й житлові будинки розташувалися поруч, для їх жителів проблем тоді не створювало жодних: пляжі й парк були доступні всім. Але відтоді, як лікувальні корпуси почали викуповувати і перетворювати на доборотні дачі й котеджі, жителі відчули, що доступ їм до моря перекрили надійно. Мало того — навіть додому старожили можуть тепер потрапити не інакше, як, обминаючи лабіринти парканів, через ділянки сусідів по біді. Підходи до їхніх будинків відрізано три метри заввишки щільними бетонними й цегляними огорожами, схожими на фортечні укріплення. На проханих врахувати і їхні інтереси, мешканці чули й чують лише презирливі репліки. Тим часом будівництво в райській місцині досягло такого розмаху, що крізь хитросплетіння похмурих парканів медики швидкої допомоги не можуть пронести навіть носилки з хворими «аборигенами». Височенний мур стоїть навіть на міському каналізаційному колекторі.

— Нам буквально сіли на голови, ще й ноги звісили, — кажуть вони, й далі безуспішно скаржаться в усі можливі відповідальні інстанції півострова. Та захисту не знайшли ніде. Попри волання про порятунок від замурування людей на власному березі нові забудовники не лише й вусом не ведуть, а й часу не гають. Під їхні будівельні плани потрапила навіть колишня дача професора Боброва, яку він заповів віддати під дитсадок. В розпалі будівництво, яке вже тіснить могилу розстріляних в 1943 році фашистами медиків алупкинської лікарні разом з їхніми дітьми. Характерно, що забудова території колишнього санаторію ведеться без інвентаризації і зонування землі, суміжні випадки й приватизація приміщень недавньої оздоровниці, досі не визначено меж житлової зони й тієї, де можна будувати котеджі, не зроблено жодних узгоджень з власниками суміжних територій. В Алупкинському міськвиконкомі дозвіл на будівництво «китайської стіни» не давали, та й все будівництво вважають напівлегальним. А штрафів новітні нуворіші не бояться навіть значних. На думку керівників громадського комітету контролю за використанням земельних ресурсів півострова, людям фактично сіли на голову учасники незаконної приватизації цих об'єктів. Реальна вартість сотки цієї землі на чорному ринку в Ялті щонайменше 5 тис. доларів. І поява тут приватних котеджів зовсім не означає, що шалені гроші від продажу приміщень і довгострокової оренди землі потрапляють в республіканський і місцевий бюджети. А якби місцева влада стояла на сторожі інтересів своїх жителів, то й конфлікту вдалося б уникнути. Бо всі ці проблеми в нашому законодавстві вже відрегульовано. То чому в житті все виходить інакше?

Гараж довжиною в кілометри узбережжя

Чарівний заповідний берег Малого Маяка під Алуштою понівечено потворними бетонованими спорудами, зліпленими в одну суцільну лінію, схожу на залишки військових укріплень минулої війни. До моря тут вже не дістатися. Донедавна улюблене місце роботи кіношників і відпочинку найвибагливіших до кримської краси курортників на віки зіпсовано десять років тому, коли, скориставшись хаосом руйнації колишнього Союзу, підприємливі чиновники разом з грошовитими «новими», щоб «освоїти» мальовниче узбережжя, «пробили» рішення про виділення місця для будівництва човнових гаражів для... трудівників села. Ті, звісно, цієї краси не побачили й досі, а забудовниками кількаповерхових елінгів, на які проекти не потрібні, стали ті, хто мав доступ до «телефонного права». Берег перетворився на новітній Шанхай з нагромадженнями бетонних фантазій їх власників, де тепер можна знімати фільми жахів. Навернуто стільки, що й бомбою не рознесеш, тож пам'ять залишиться на віки. Кілометрова будівля з елементами всіх існуючих і неіснуючих архітектурних стилів обминула бюджет зовсім: що візьмеш за розміщення гаража під човен? Вигляд узбережжя міг хоч якось врятувати конкурс на забудову території, що мав би передбачити красивий проект, ряд, солідні надходження в казну. Та «вільні каменярі» надто вже поспішали. Питанням, хто приватизував морський берег, не зацікавилися чомусь і досі. На забудовників першої хвилі дуже сердяться власники останніх котеджів і вілл, споруджених в трикілометровій прибережній смузі, яким ті так добряче підпсували краєвиди

Та чи тільки їм? Туристів, особливо здалеку, гіди намагаються відвадити від цього скаліченого нині, а колись вражаючого красою, берега, який у своїй первозданності залишився лише в рекламних проспектах Криму. Поруч до недобудованого пансіонату «Орел» і старовинного парку підбираються нові палацики. Націлилися вони й на Карасан, парк якого охороняється законом. Раніше під розлогими соснами, 40 тисяч яких насадив ще Раєвський, успішно лікували сном біля моря найзапущеніших солікозників і сухотників. Місце, яке за рекреаційним й історико-культурним значенням повинно належати лише державі, а не відчужуватися від неї, потрібно врятувати. Бо це загальнодержавне надбання, яке має належати кожному з нас, а не бетонуватися власниками, котрі не афішують, а навіть приховують свої імена. Хто, за яким правом, чому, з якими порушеннями тут будується? Хто допустив це розтринькування і розтерзання нашого національного, Богом даного скарбу? Місце такої унікальності необхідно зробити зоною національного парку, де потрібно заборонити будь-яке будівництво. Рятуймо цю красу негайно, бо скоро буде пізно! Вже нині заповідні місця реліктових рослин займають городи з картоплею і цибулею, за бетоном вже не побачиш берега біля санаторію «Утес», палацу княгині Гагаріної, маєтка Раєвських... Бетонують, власне, все узбережжя. Випадки, коли його шматки виділяються комерційним структурам з порушенням чинних законів, набули масовості, схожої на пошесть. Прикладів нескромної поведінки високопоставлених чиновників предостатньо в кожному регіоні Криму, де, як гриби після дощу, на очах у зачарованих пересічних громадян ростуть палаци, які на зарплату не зведеш.

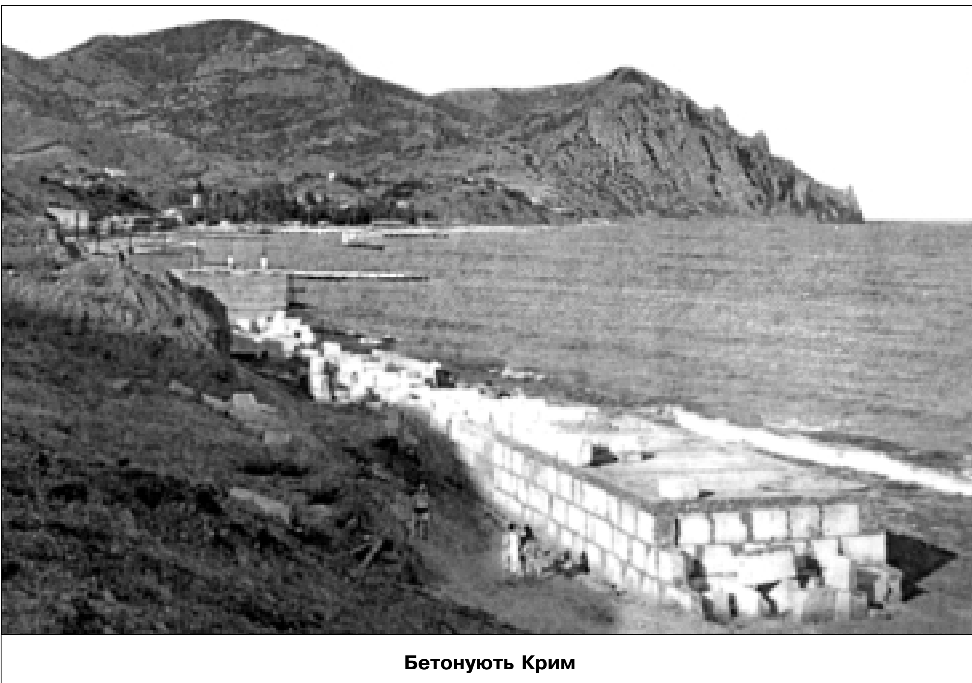
Останній писк моди — крім державної квартири поліпшеного планування та фешенебельного будинку в межах міста мати ще й дачу палацової архітектури біля моря. Цього вже точно не можуть зрозуміти ветерани війни, декотрі з яких чекають житла вже більше 55 років. Факти беззаконня примножують і громадяни, які за службовим обов'язком покликані не лише дотримуватися законів, а й слідкувати за їх виконанням. Місцеві князьки роздають землі Південнобережжя своїм високопоставленим керівникам, які під палаци забирають території пляжів, охоронних зон і розсадників, національних парків і заказників.

Чи не час розібратися, на якій підставі і хто дозволяє розбазарювати національне надбання, що має належати всім, перетворюючи його у бетоновані мікрорайони для не лише кримського вищого керівництва? Хто приїде на Південнобережжя, понівечене бетонними елінгами, кам'яними «сезонними» ресторанчиками й барами? Жебрацькі місцеві ради рабськи потакають примхам високопоставленого керівництва і володарям товстих гаманців, мовчки і часто-густо не задарма підписують будь-які документи на відчуження берега. Невже неможливо навести законний порядок в цьому, поки що керованому, але вже бурхливому процесі?

Чому Президент не тупне ногою?

Ситуацію коментує голова громадського комітету контролю за використанням земельних ресурсів півострова Андрій Сенченко: — Я говоритиму не про лавину поодиноких випадків, а про явище, на жаль, не спонтанне. Процес цей готувався, бо люди, котрі знаходяться при владі в автономії, розглядають смугу Південнобережжя як засіб наживи. Візьміть будь-який з колишніх партійних санаторіїв. Типова ситуація, коли за його паспортом тут 150—200 місць, а займає він 40—50 гектарів землі, «лишки» якої й розходяться нишком. Таких прикладів, принаймні на Середземномор'ї, не знайти. При тому, що в Криму, який мріє відбутися як курорт світового класу, й надалі має відпочивати еліта, ми повинні прийти до раціональнішого землекористування.

Замість цього триває війна навколо приватизації оздоровниць і різних об'єктів незавершеного будівництва узбережжя. Але з поля зору пересічних громадян виведено те, що головним і найдорожчим товаром є не ці застарілі коробки, а земля.

Бетонують Крим

Сьогодні в межах Великої Ялти склався активний чорний ринок землі, де досить швидко можна знайти маклерські контори, які торгують трикілометровою прибережною смугою. Вже склалася й тіньова ціна обласканої морем і сонцем, жаданої для багатьох землі: від двох (коли далеченько до моря) і до восьми тисяч доларів за сотку на самісінькому пляжі чи в реліктовому парку. Верхні ялтинські ціни — це третина середземноморських. Тож спостерігаємо чітку тенденцію до подорожчання.

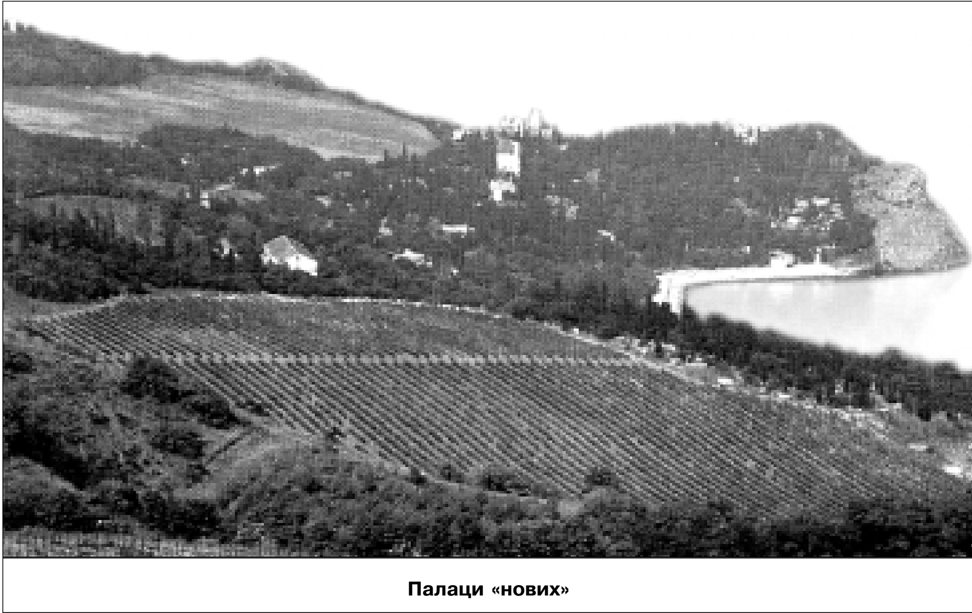
Перший аспект цього явища полягає в тому, що в результаті корупційних дій чиновників відбувається приватизація виключно державного права користування цією землею. Розподіл коштів тут такий: функціонеру — все, а рідній країні — 1-2 відсотки від ринкової вартості належного їй права. При цьому ми кажемо, що такі діяння, на думку адвокатів, з якими консультуємося, підпадають під статті Кримінального кодексу України. До того ж ми настійливо нагадуємо всім, хто професійно відповідає за боротьбу зі злочинністю, що в статті 11 Закону України про боротьбу з корупцією чітко вказано: якщо посадові особи всіх видів органів, покликаних боротися з цим злом, отримують інформацію про такі діяння і не реагують на неї, то такі люди вже й самі підпадають під кримінальну відповідальність. Та в Криму нас «не чують». Крім кримінально-економічного аспекту, коли відбувається обкрадання держави, є ще й соціальний. Бо раніше більшість земель, які нині ділять з отриманням хабарів чи незаконних прав, щоб поповнювати чорний ринок новим «товаром», годували санаторії. В них працювали люди, отримували зарплату, забезпечували певний мінімум соціальних благ місцевого населення. Нині чимало оздоровниць зачинено, території обплутано велетенськими парканами. Люди, які тут мешкають, не мають змоги навіть вийти до моря. Так багато кримчан втратили єдине джерело існування взимку — літніх курортників, задля яких самі на сезон селяться в сарайчиках. Якщо раніше санаторії дозволяли прохід через їх території і користування пляжами, то нові власники так званих приватних володінь огородили їх, як бастіони. У багатьох кримчан відібрано останню можливість існування, нічого не запропонувавши взамін. Особлива тема — природоохоронний, архітектурний і стратегічний аспекти. Коли заповідні місця Південнобережжя майже відкрито і масово розсовуються по кишенях, це перекреслює майбутнє Криму як курортно-рекреаційного регіону, перлини України, ландшафт якої псується на очах. Без формування і дотримання архітектурних норм півострів перетвориться на дешевий курорт, куди неохоче їздитимуть в майбутньому. Врятувати ситуацію ще не пізно, адже свого виразного обличчя Південнобережжя ще не має — є залишки колишніх компартійних і міноздоровницьких об'єктів. Кримський берег зіпсовано ще не весь, але вже чимало зроблено, щоб позбавити його майбутнього. Великі надії тут на прийнятий нещодавно ВР України Земельний кодекс, який передбачає створення Державного земельного кадастру. Крим міг стати піонером в земельній реформі, мати прозорий механізм контролю за ринком землі. Ця робота могла б слугувати прикладом для всіх інших регіонів держави. Але недавно в Єдиного Республіканського цифрового територіального кадастру Криму рішенням ВР АРК було відібрано приміщення, а потім Рада міністрів автономії його просто ліквідувала. Це при тому, що створення ЄРЦТК свого часу підтримав президент НАНУ Борис Патон і уряд України. Та помилку ще не пізно виправити, бо владникам автономії рано чи пізно доведеться визнати необхідність детального земельного кадастру, аби розплутати всі земельні відносини в такому специфічному регіоні. Бо вже нині Криму потрібно хірургічне втручання: негайно провести інвентаризацію землі в трикілометровій зоні узбережжя, без зволікань дати правову оцінку всьому тому, що було зроблено з землею впродовж останніх трьох років. У держави для цього є всі можливості: численні правоохоронні органи в змозі розібратися у всіх земельних хитросплетіннях. Але потрібне політичне рішення. Тупнути ногою і навести порядок у цій занедбаній справі під силу лише Президенту нашої держави. Бо, на мою думку, в різних владних структурах на всіх її поверхах люди надто особистісно занурилися в кримську земельну проблему. А цим охоче скористалися функціонери автономії для зміцнення свого політичного статусу. Роздача земельних ділянок не лише для наповнення власних кишень, а й для дачі земельних хабарів — давня традиція півострова. Ось чому потрібне вольове рішення нашого Президента, його чітка команда і найжорсткіший контроль за її виконанням. Треба, форсуючи прийняття закону про земельний кадастр, вже сьогодні поставити директивне завдання кримській виконавчій владі — якнайшвидше інвентаризувати землю півострова, доки її ще не розхапали ті, хто вже кілька років менжує нею під шумок нерозберихи і сором'язливо відвернених очей правоохоронців. Та й Президент чомусь тупнути державною ногою не поспішає.

Тим часом, масштаб незаконного розподілу ласих шматків прибережної зони, де оздоровниці й заповідні місця тихцем перетворюються на чиновницькі маєтки, палаци, вілли і котеджі, вже досяг грандіозного розмаху.

За оцінкою спеціалістів, річний оборот на чорному ринку незаконного продажу кримського Південнобережжя становить щонайменше 40 мільйонів доларів. Це означає, що кожен рік неправедно приватизується не менше одного квадратного кілометра найчарівніших місць берега півострова, а правоохоронці не наважуються зв'язуватися з високопоставленими чиновними і кримінальними новими господарями дорогоцінної землі, яка ще вчора належала державі, а тепер відгороджена від усіх нас бетонованими мурами.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Палаци «нових»

Алупкинський та Лівадійський палаци можуть віддати чиновникам

Знамениті Алупкинський (Воронцовський) та Лівадійський палаци-музеї російських імператорів на Кримському Південнобережжі, які перебувають в управлінні Криму, можуть перетворитися на державні дачі для чиновників України.

У суботу газета «Крымское время» опублікувала доручення Президента України Леоніда Кучми главам урядів України та Криму Анатолію Кінаху і Валерію Горбатову «всебічно вивчити питання належності» цих двох палаців-музеїв і «здійснити в установленому законом порядку заходи для їх передання в управління Державному управлінню справами України», повідомляє РІА «Новости». Як стверджується в президентському дорученні, це робиться «з метою забезпечення належного збереження Лівадійського палацу-музею і Алупкинського державного палацо-паркового музею-заповідника як пам'яток історії та культури, а також їх використання для проведення державних офіційних заходів».

Лівадійський та Алупкинський (Воронцовський) палаци є «візитною карткою» курортного Криму і щороку їх відвідують до 600 тисяч туристів. Щорічний дохід від екскурсантів до бюджету Криму становив до 2,5 млн. гривень (500 тис. доларів США).

Перепідпорядкування палацо-паркових комплексів Києву може призвести до обмеження або навіть припинення доступу до них туристів.

Раніше низку унікальних кримських об'єктів вже було перетворено на державні дачі.

Як повідомив РІА «Новости» міністр курортів і туризму Криму Олександр Таряник, нині із 623 діючих кримських оздоровниць в управлінні автономії залишилося лише 30. Решту — найбільші і найперспективніші — перепідпорядковано органам державної влади і відомствам України. Абсолютну більшість відомчих оздоровниць звільнено від сплати податків до бюджетів, вони збиткові або діють з мінімальною рентабельністю — в межах 8%.

Економіка

Олександр ВЕРБИЦЬКИЙ: «Працюємо, рухаємося вперед»

Наша газета вже писала про те, що Херсонщину відвідувала робоча група, до складу якої входили міністри і держсекретар Міністерства економіки.

Очолював представницьку делегацію Прем'єр-міністр Анатолій Кінах. Після цього у засобах масової інформації здійнялася хвиля критичних матеріалів про Херсонську область та її керівництво. Коментує ситуацію голова облдержадміністрації Херсонської області Олександр ВЕРБИЦЬКИЙ:

— Робочі поїздки представників виконавчої влади з центру в регіони потрібні, вони взаємно корисні. Приїзд таких високих гостей спричиняє безліч нездорових чуток. Приїжджають обов'язково або знімати, або давати прочухана. Але чутки про мою відставку почали циркулювати з дня призначення. Це нормально.

— Отже, не було прочухана?

— Та чому обов'язково прочухан? Було проведено аналіз соціально-економічних показників області, зроблено порівняльну характеристику розвитку нашої області, інших регіонів і України загалом.

— На чию користь порівняння?

— По-різному. Було висловлено низку критичних зауважень, за які я щиро вдячний Анатолію Кириловичу. За низкою позицій, щоправда, було наведено або застарілі, або не зовсім правильні показники.

— Давайте почнемо з кадрової політики...

— Проблему кадрового голоду створив не я. Ви не гірше за мене знаєте, що старі кадри аж ніяк не завжди вміють працювати по-новому. Нові ще не навчилися по-справжньому керувати, нікого не звільнено. Але треба ще зважати на те, що деякі голови райдержадміністрацій мають серйозних покровителів у Києві. Наприклад, щоб зняти одного з них, потрібно було неодноразове втручання Президента.

— До речі, після приїзду Анатолія Кінаха у вас відбулася бесіда з Президентом?

— Так, Леонід Данилович толерантно реагував на підсумки робочої поїздки. Можна сказати, навіть підтримав мене.

— А чим ви могли його порадувати?

— Держсекретар Міністерства економіки і з питань економічної інтеграції України В. Першин зазначив, що Херсонська область за темпами приросту промислового виробництва випереджає темпи загалом в Україні на 30 відсотків. Обсяг продукції сільського господарства на душу населення в області у 2000 році сягнув 728 гривень, а в Україні — 523. З цієї позиції ми на 8-му місці. Темпи зростання капіталовкладень в Україні на позначці 14,4 відсотка, а на Херсонщині — 20,7. Бартерні операції в області становлять лише 10 відсотків. Із виробництва сільгосппродукції і більшості виробничо-економічних показників ми не відстаємо від середньоукраїнських цифр. Питома вага підприємств, що отримали прибуток (загалом в економіці) на 16 відсотків вища, ніж в Україні. Заборгованість у заробітній платі з початку року скорочено у 1,7 разу, тоді як в Україні в 1,5. У бюджетній сфері заборгованості у зарплаті немає. Внески населення в банках з початку року збільшилися на 58,5 відсотка.

— В одній з малотиражних херсонських газет одразу після приїзду прем'єра з'явилася стаття на адресу Анатолія Кириловича, образлива за змістом. Ви до її появи маєте стосунок?

— Про це навіть мови не може бути. Свобода преси — це зброя, і користуватися нею теж треба вміло. І аж ніяк не завжди газета, яка бажає тебе підтримати, але робить це незграбно, неграмотно, краща за ту, яка тебе професіонально критикує. Але водночас низка інших газет особисто мене не просто критикує, а явно ображає, до того ж регулярно. Я на це не реагую і не вбачаю у кожній публікації ворожу руку. А взагалі все нормально — працюємо, рухаємося вперед.

Володимир МАРУС.
Фото автора.

Чи затьмарить сонце блиск ланцюгової реакції?

АЕС — не панацея

На саміті країн «великої сімки», що недавно відбувся в Генуї, обговорювали проблему глобального потепління. Для боротьби з ним деякі вчені й політики пропонують будувати АЕС. На моє переконання, ця пропозиція є антинауковою і, хай вибачать читачі, нагадує анекдот з чорного гумору, коли від головного болю ескулап призначає... гільйотину. Схоже, що представники згаданих країн, які «роблять погоду» в нинішньому непростому світі, поки що повністю не усвідомлюють, що таке атомна енергетика і до чого її подальший розвиток може призвести.

Неймовірна вірогідність

Цілком очевидно, що після добровільної відмови України від ядерної зброї, а тепер і виведення з експлуатації ЧАЕС, настав час переглянути Національну енергетичну стратегію.

Попри задекларовану МАГАТЕ низьку ймовірність аварій на цивільних і військових об'єктах, на сьогодні у світі їх трапилося понад півтори сотні. Йдеться про аварії, які супроводжувалися руйнуванням активної зони реактора та викидом у довкілля радіації.

Згадаймо хоча б довго замовчуваний вибух реактора на атомному підводному човні-ракетоносці Тихоокеанського флоту, що стався в бухті Чажма у серпні 1985 р. Під час вибуху інтенсивність радіаційного випромінювання досягла кількох тисяч рентгенів на годину. Миттєво загинули одинадцять офіцерів, що проводили перезарядку реактора.

Щодо так званих позаштатних ситуацій, то їх налічується сотні щороку.

Щоб заспокоїти громадськість, кажуть, що головною причиною аварій на ядерних об'єктах є «людський чинник», і якщо вдосконалити та автоматизувати системи захисту, суворо дотримуватися правил техніки безпеки, то техногенних аварій можна уникнути. За теоретичними розрахунками ймовірність останніх примарна. Але наслідки однієї з таких майже неймовірних аварій ми переживаємо вже шістнадцятий рік. І хто скаже достеменно, коли переживемо і скількома життями ще заплатимо?

Унаслідок роботи уранодобувної промисловості і АЕС повітряний і водний басейни та грунти зазнають радіаційного забруднення, що прогресує, а це негативно впливає на живий світ. Відходи АЕС вже давно переповнили всі можливі і неможливі сховища. Проблема безпечного поховання радіоактивних відходів (РАВ), як то кажуть, узяла за горло Велику Британію, Францію, США, Японію та інші країни. Загальний обсяг відпрацьованого ядерного палива на АЕС світу перевищив 250 тис. тонн, а кількість РАВ уранодобувної промисловості щорічно зростає на 10 тис. т. Більшість рідких РАВ, не дуже переймаючись наслідками, зливають у річки і далі у Світовий океан. Тут «першість» поділяють США і Росія, які, за даними 1996 р., скинули відповідно 127,1 та 112,5 млрд. кюрі рідких РАВ. Та воно й не дивно, адже для видобутку кількох грамів урану потрібно розмолоти тонну породи, обробити її міцними кислотами і лугами, провести ще багато вельми небезпечних для здоров'я персоналу заводу, населення і довкілля операцій.

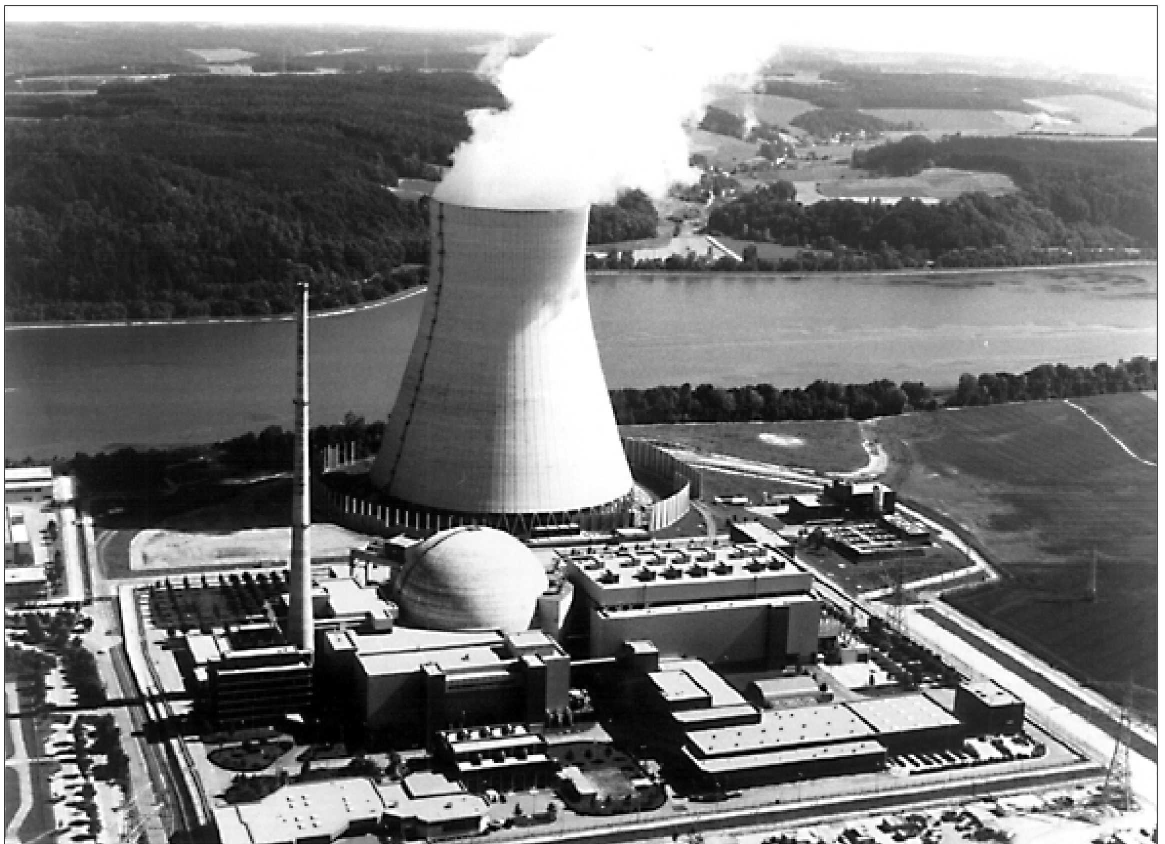
Україна також має чималий клопіт із похованням РАВ. Частина їхніх могильників заповнена вщерть і законсервована. Ємності переважної більшості сховищ вже заповнені на 50—90 відсотків. Деякі з них перебувають в аварійному стані. Велику небезпеку становлять радіаційно забруднені грунти, споруди, механізми, деревина та інші матеріали, що перебувають у 300 тимчасових пунктах зберігання РАВ у зоні відчуження ЧАЕС. Щоб поліпшити становище, будується комплекс «Вектор», першу чергу якого повинні були ввести в дію 2002 року, однак за браком коштів термін спорудження відкладено на невизначений час.

Атом б'є по генофонду

Не менш значні проблеми з вітчизняною уранодобувною та переробною промисловістю і в Дніпропетровській, Кіровоградській та Миколаївській областях. Основними джерелами забруднення довкілля тут є відвали порід, шахтні води, рідкі й газо-аерозольні РАВ. На території областей вже розсіялося близько 120000 кюрі радіації. А це райони, які дають левову частку продовольства. Наразі обсяги радіаційного і хімічного забруднення території України істотно зростуть із введенням повного ядерного циклу, за створення якого так наполегливо борються атомне відомство та його лобі у Верховній Раді.

Відомо, що навіть АЕС, які працюють за регламентом, у вигляді газових викидів «збагачують» атмосферу і, звісно, повітря, яким ми дихаємо, радіоактивними вуглецем, тритієм, киснем, радоном тощо. І хоча кожен з кількасот радіонуклідів, що утворюються під час ланцюгової реакції, життєво небезпечний, зупинимося на тритії. Заміняючи водень у молекулі води, він проникає у рослини, тварин і, зрештою, опиняється в людському організмі. Дуже небезпечно те, що в процесі фотосинтезу у рослин тритій заміщує певну кількість водню в заново синтезованих органічних речовинах — потенційних джерелах харчування людини. Як і радіоізотопи вуглецю, азоту, фосфору, тритій може опинитися у складі носія спадкової інформації — ДНК.

З розвитком атомної енергетики питома маса тритію в природі різко зросла і далі збільшується. Наслідки не забаряться. З підвищенням радіаційного фону деякі вчені пов'язують збільшення частоти природних катаклізмів: виверження вулканів, землетрусів, цунамі, смерчів, а також появу нових, раніше невідомих, хвороб: СНІДу, лихоманки Ебола, губчастої енцефалопатії тощо. Про те, що це не вигадки, свідчать дані вітчизняних учених, які встановили, що зони техногенного впливу АЕС простежуються в радіусі 30—50 км і більше. У цих зонах формуються специфічні природно-техногенні системи, де, крім радіаційного та теплового забруднення, мають місце підтоплення проммайданчиків, активізація карстів, сейсмічного режиму, процесів просідання і вилуговування грунтів, зміна гідрохімічного і гідробіологічного режимів у ставках-охолоджувачах та прилеглих водоймах. Так, із запланованою добудовою атомних реакторів на Рівненській і Хмельницькій АЕС, крім почастішання згаданих явищ, постане проблема охолодження агрегатів, на що бракує води і сьогодні.

Не може не дивувати позиція вітчизняного лобі, яке бореться за пріоритет атомної енергетики в країні, котра зазнала найбільшої у світі ядерної катастрофи і нині левову частку коштів та зусиль витрачає на подолання її наслідків. Його не зупиняє й те, що понад 70 країн відмовилися від проектування і будівництва АЕС, а натомість розбудовують альтернативну енергетику.

Щоб неподільно панувати, прихильники АЕС вигадали і пропагують за допомогою «кишенькових» учених і ЗМІ вже досить заяложений міф: «Без атомної енергетики обійтись ніяк не можна». І багато люду починає в нього вірити, забуваючи, що перший атомний реактор в Україні запущено лише в 1977 році, а до цього наша надміру енергоємна промисловість обходилася без АЕС. І це не заважало виплавляти половину сталі в Союзі і кожну третю тонну чавуну, виробляти понад 80 відсотків цукру та багато іншої енерговитратної продукції. Щоправда, в єдину енергомережу СРСР тоді вже вливався струм російських АЕС, але його частка була мізерною.

Щоб попередити закиди опонентів щодо викривлення справжнього стану ядерної енергетики в світі, наведемо дані щодо її питомої ваги в різних державах. Найбільше такої електроенергії (за станом на 1999 р.) виробляють Франція — 75 відсотків, Литва — 73,1, Бельгія —57,7 відсотка. Другу групу становлять країни, які виробляють від 30 до 50 відсотків атомної енергії: Словаччина — 47, Швеція — 46,8, Україна — 43,8, Південна Корея — 42,8, Вірменія — 36,4, Швейцарія —36, Японія — 36, Фінляндія — 33,05. Несподіванкою є порівняльна картина виробництва атомної енергії у США та Росії, відповідно, 19,8 і 14,41 відсотка(!?). Чому тоді стільки галасу про незамінність атомної енергетики? Гадаю, лукавлять. Очевидно, цим державам потрібно стільки АЕС, скільки необхідно для одержання плутонію військового призначення.

У палких прибічників АЕС варто було б запитати, як обходиться практично без атомної енергії сучасний Китай (1,14 відсотка), що демонструє світові чудеса економічного розвитку, чи Бразилія (1,12), яка також належить до промислово розвинених держав?

Тепер щодо дотримання принципів гуманізму та найвищої цінності — людського здоров'я. У книжці «Час подолання», виданій до 15-річчя від дня Чорнобильської катастрофи, зазначено, що в Україні від неї постраждало 3361870 осіб, у Білорусі — 1,94 млн., у Росії — 2 млн. Звісно, цими цифрами жертви аварії не вичерпуються. Пошлемося також на узагальнення, оприлюднені доктором медичних наук М. Омельянцем:

— рівень захворюваності на рак щитовидної залози на забруднених територіях та в Києві в багато разів перевищує доаварійний;

— у 1999 р. серед ліквідаторів здоровими залишалися лише 10 відсотків, а серед постраждалих — менше 25; смертність серед останніх була на 17 відсотків більша, ніж решти населення України.

Голова Комітету з питань Чорнобильської катастрофи палати представників Національних зборів Республіки Білорусь В. Крючков повідомляє, що серед ліквідаторів (а це переважно чоловіки до 45 років) почастішали захворювання ендокринної системи у 6,3 разу, на цукровий діабет — у 3,5, системи кровообігу — у 7,7, органів травлення — у 7,3, нервової системи — у 2,7, лейкозів — у 4,7 разу. Зростає кількість онкозахворювань, у тому числі в дітей: щитовидної залози — у 50(!), кістяка — у 2,7 разу. Чотирикратне збільшення випадків катаракти очей фахівці також пов'язують з дією радіаційного чинника. Збитки, завдані Білорусі аварією на ЧАЕС у розрахунку на 30 років подолання її наслідків, економісти оцінюють в 235 млрд. дол.

Дорога дешевизна

Отже, якщо до собівартості електроенергії АЕС додати суми всіх прямих і непрямих збитків, то реальна ціна на неї перевищить ціну на електроенергію будь-якого іншого джерела. І це без урахування астрономічних сум, які будуть необхідні для закриття і розбирання ядерних блоків, що відпрацюють свій ресурс.

Як бачимо, чинна в МАГАТЕ методика оцінки ступеня радіаційної небезпеки, яка грунтується на прогнозі кількості злоякісних новоутворень, неповна і некоректна, бо під час дії радіації зростає кількість та ускладнюється перебіг усіх без винятку незаразних та інфекційних хвороб. Тож зростання радіаційного фону призведе до подальшого руйнування імунної системи людини, до надзвичайно високої захворюваності і смертності, що спричинюватимуть умовно патогенні і навіть банальні віруси, бактерії і мікроскопічні гриби, постійно наявні в будь-якому організмі. Лихим провісником такої ситуації, мабуть, можна вважати надзвичайне поширення серед населення дисбактеріозів.

Усе це свідчить, що здоров'я людей не сумісне ні з малими, ні з високими дозами радіації.

Поки що молимося на АЕС, у світі вже створено високоефективні, екологічно безпечні технології спалювання органічного палива, генерування, збереження, запасання і транспортування електроенергії. Винайдено безшумні, практично безвідходні генератори енергії — паливні батареї, що працюють на рідкому пальному або скрапленому водні, ККД яких сягає 75 відсотків. Окрім того, відпадає потреба в трансформаторах, дротах та інших комунікаціях, немає і втрат енергії, бо побічне тепло відводиться для обігріву або охолодження приміщень тощо.

За підрахунками фахівців, в Україні достатньо геліо-, гідро-, геотермальних і вітрових ресурсів, тобто нетрадиційних відновлювальних джерел енергії (а залишається ще й традиційна теплова), щоб цілком задовольнити її потреби в електроенергії. І даремно прихильники «мирного» атома лякають нас ненадійністю таких джерел, мовляв, дме вітер — є струм, немає — світи каганцем. Нині є інженерні й технологічні рішення усунення цього недоліку, було б лише бажання дивитися на проблему енергозабезпечення не тільки крізь блиск ланцюгової реакції, що засліплює.

Валентин БАГНЮК,
кандидат біологічних наук.

ДЕРЕВА РАХУВАТИ

СПРАВА НЕПРОСТА

На публікацію «Не виділяйте гроші на посадки лісу!» («Голос України» за 17 жовтня ц. р.) надійшла обтічна відповідь з Державного комітету лісового господарства України. Заступник голови цього комітету Микола Ведмідь, обійшовши всі гострі кути, запевнив: наступної весни у лісових розсадниках знову виростуть сотні мільйонів крихітних сіянців, прийдуть люди і дбайливими руками перенесуть їх на лісокультурні ділянки, щоб у майбутньому зашуміли бори та діброви…

Що ж, це чудово і благородно! Але чому в комітеті ніби не помітили чимало тривожних фактів, серйозних звинувачень на свою адресу? На «допит» — дати докладні і аргументовані відповіді-пояснення — їду до того ж таки Миколи ВЕДМЕДЯ.

— Миколо Максимовичу, автор названої репліки Петро Волошин написав: «З усіх трибун кричимо, що саджаємо ми в 2—4 рази більше лісових насаджень, ніж вирубуємо». А «за наявного порядку речей на 6-й від посадки рік в Україні гине 30—50 відсотків насаджених лісових площ». І далі: «Отже, склалася ціла система відтворення благої звітності». Що ви на це скажете?

— Насамперед скажу ось що. Названих показників ніколи не було і не могло бути в державних оцінках обсягів лісовідновлення останнього десятиліття. Можливо, автор репліки мав на увазі, що кожен другий гектар лісу в Україні — рукотворний. І це справді так. Ми маємо один із найвищих показників у Європі щодо площі штучних лісових насаджень — понад 4,4 млн. гектарів. Цей показник відображає надзвичайно тривалу і складну працю українських лісівників протягом майже 150 років.

А за останні 10 років загалом по Держкомлісгоспу лісів створено на 24 відсотки більше, ніж вирубано.

— Пробачте, Миколо Максимовичу, але Волошин категорично стверджує: 30—50 відсотків насаджень гине. То як створення нових лісів випереджає вирубку, коли стільки посаджених дерев чомусь просто не виростає. То чи у вас зі звітністю не все гаразд, чи автор репліки має достовірніші й точніші дані?

— Про проведені лісокультурні роботи звітують органи Держкомстату і Держкомлісгоспу. Обидва шляхи звітності ґрунтуються на нарядах виконаних робіт, матеріалах технічного приймання, інвентаризації та атестації конкретних ділянок лісових культур тощо. Всю звітність суворо і ретельно контролюють і перевіряють різні установи і, зокрема, органи Мінекоресурсів. Якими даними користується автор репліки, не знаю.

— Крім того, він наголошує, що значна частина насаджень гине якраз на шостий від посадки рік. І виходить, ніби до віку рубки, у ліпшому разі, доживає в чотири рази менше дерев, ніж вирубуєте.

— Дивує таке твердження. Насамперед тому, що в Україні площі лісів розширюють переважно за рахунок їх створення на неугіддях, неродючих землях, ерозійно небезпечних ділянках, яругах та балках. На цих категоріях земель молоді насадження справді зазнають інтенсивного впливу ерозії, екстремальних температурних режимів, їх засипають піски, на них відчутніше, ніж на дорослі дерева, впливають засухи та хвороби. Крім того, стовідсоткове приживлення деревних порід під час пересадки сіянців із розсадників неможливе з біологічних причин.

Ось чому в перші роки деяка кількість молодих дерев гине. Проте на ділянках, де лісові культури загинули, проводимо їх виправлення шляхом доповнення.

На основі багаторічного досвіду встановлено нормативи приживлюваності лісових культур. Вони дуже різні для регіонів та лісотворювальних порід. Так, приміром, у Карпатах нормативна приживлюваність становить 85—90 відсотків, на Поліссі — 78—88, у Лісостепу — 72—87, у Степовій зоні — 67—75 відсотків.

Наведу дані з матеріалів інвентаризації лісокультурних об'єктів Держкомлісгоспу лише за минулий рік. З 42,8 тис. гектарів шестирічних культур, посаджених у 1995 році, збереглося 35 тисяч, а 7,8 тисячі гектарів (18 відсотків) загинуло. 18, а не 30—50.

— А у 1993 році скільки загинуло шестирічних дерев? Автор репліки сказав — 50 відсотків.

— У 1987 році в Держкомлісгоспі було створено 56,2 тисячі гектарів лісових культур. Через шість років, у 1993-му, перенесено у землі, вкриті лісовою рослинністю, 44,3 тисячі гектарів, або 79 відсотків. Тобто приживлюваність цих культур відповідає встановленим нормативам в Україні.

— Як ви поясните таке твердження автора репліки: «… а з насаджень, що потрапляють до звітів, доділового віку доживають 20 із 100 дерев». А це 20 відсотків.

— Мушу розчарувати Волошина, бо до віку стиглості доживає значно менше дерев, і це є нормою. Скажімо, сосну висаджують у середньому з густотою 8000 шт. на 1 гектар. У віці стиглості (100 років) гектар здатен продукувати лише близько 500 дерев, що становить майже шість відсотків. Решта дерев (7500 шт.) унаслідок боротьби за існування з часом відмирає, їх забирають із насаджень площ під час проведення догляду за лісом.

Наведене — приклад відображення закону природного добору в лісі. Виживають найвитриваліші: високорослі, здорові, розвинуті. А щоб виростити такі високопродуктивні, високотоварні деревостани, якраз і тереба забезпечити умови конкурентної боротьби. Тобто створюють густі посадки, щоб не формувати насадження «садової» форми — без чітко вираженого стовбура з низькоопущеною кроною. Це, між іншим, ази лісівничої науки.

— Що ви скажете ось на цей закид автора репліки: «… витрати на лісоутворення зростають із року в рік, а лісистість нашої країни зменшується».

— Так, загальні витрати на лісовідновлення справді зростають. Ось офіційні дані за останні три роки.

У 1998 році — 17,5 млн. грн., з них бюджетних — 9,2 млн. грн. (53%); у 1999 році — 22,0 млн. грн., з них бюджетних — 13,0 млн. грн. (59%); у 2000 році — 28,7 млн. грн., з них бюджетних — 12,5 млн. грн. (43%).

— Як свідчать наведені показники, у загальних витратах бюджетні кошти становлять менше 50 відсотків. А решта чиї? Де ви берете?

— Це кошти переважно власного виробництва. Тож зростання витрат на лісовідновлення свідчить про посилення уваги і держави, і нашої галузі до необхідності розширювати лісові площі. Проте, всупереч твердженню автора, зростає і лісистість України. Якщо у 1966 році вона становила 12,9 відсотка, у 1988 — 14,3, у 2000 — 15,6 відсотка.

Наголошую, це не наша «блага звітність», а й дані ООН, котрі наведено в щорічних бюлетенях про стан лісів світу.

— А куди ви поділи 3 млн. гектарів? Саме на таку кількість лісів, за оцінками пана Волошина, реальні площі лісів менші за офіційну статистичну звітність. «Щоб у цьому переконатися, — стверджує автор репліки, — достатньо розшифрувати космічні знімки території нашої країни, які давно має у своїх архівах Національна космічна агенція».

— За даними державного обліку лісів, площа лісового фонду України нині становить 10,7 млн. гектарів. Цей показник ґрунтується на земельних балансах сільських рад, районів та областей.

Щодо даних і розшифрування космічних знімків. Практично всю територію України (за винятком режимних об'єктів) уже впорядковано з використанням аерофотознімків, які значно точніші за космічні. Плани землекористувань і лісонасаджень складено також на основі дешифрованих аерофотознімків. А постійний облік лісового фонду держави проводить спеціалізоване виробниче об'єднання «Укрдержліспроект».

Окрім того, 3 мільйони гектарів — це надто велика площа, щоб її не помітити чи не врахувати.

— І про найголовнішу тезу — з репліки Петра Волошина. Він звернувся до всіх фракцій Верховної Ради з вимогою чи проханням «… припинити безглузде фінансування лісокультурного виробництва! Адже що більше грошей іде на фінансування нових посадок лісових площ, то більше дорослого лісу ми вирубуємо».

— Кожен працівник лісогосподарської галузі добре знає, що новостворений гектар лісових культур у середньому коштує тисячу гривень. Окрім грошового виміру, це ще й копітка праця досвідчених лісників. А я вже казав вище, де ми саджаємо новий ліс. Як тут обійтися без коштів?

До речі, обсяги заготівлі деревини регулюють не розміри фінансування лісокультурного виробництва, а розрахункова лісосіка. Розрахункова лісосіка — це щорічна норма заготівлі деревини. Її обчислюють під час лісовпорядкування згідно з принципами безперервності та невиснажливості використання стиглих лісових ресурсів і затверджують для кожного постійного лісокористувача у Міністерстві екології та природних ресурсів. А заготівлю деревини у розмірах, що перевищують розрахункову лісосіку, заборонено законом.

Отже, шановні читачі, ми представили дві, майже протилежні, точки зору. Справді, проблеми лісів — то питання надзвичайно важливе, питання виживання людства.

Вважаємо, що це лише поштовх для розмови. І тому запрошуємо до дискусії усіх, хто знається на цих проблемах, кому вони небайдужі.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

 Офіційно

Звернення Асоціації платників податків України до народних депутатів України

Шановні народні депутати!

Тисячі платників податків — членів Асоціації платників податків України — з підвищеною увагою стежать за розглядом у Верховній Раді проекту закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік».

На думку фахівців, запропонований урядом проект бюджету на наступний рік сформовано відповідно до прийнятого Верховною Радою Бюджетного кодексу та ґрунтується на реальних макроекономічних показниках України. Проте після розгляду цього законопроекту в Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету його доходну частину збільшено на 4,7 млрд. грн. Бюджетний комітет пропонує завищені надходження з податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, акцизного збору, плати за ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності, рентних та інших платежів. І це пропонується тоді, коли в Україні закладено реальні можливості поліпшення податкового клімату та загального зниження податкового тиску. Відсутність реальної податкової бази з цих джерел державних доходів змусить податкові органи посилити й так жорсткі фіскальні методи роботи. Поповнення бюджету здійснюватиметься за рахунок збільшення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності, застосування фінансових санкцій, вилучення майна та активів платежів. І як результат — знову зросте податковий тиск на платників податків, збільшиться кількість конфліктних ситуацій з контролюючими органами.

Окрім того, збільшивши надходження доходів, які забезпечуються податковою службою, бюджетний комітет Верховної Ради запропонував зменшити на третину видатки на утримання податкових органів. При цьому стаття 54 проекту закону ставить фінансування контролюючих органів у залежність від скорочення податкової заборгованості.

На нашу думку, такий специфічний механізм фінансування податкової служби та зменшення його обсягів призведе до негативних наслідків, від яких насамперед постраждають платники податків.

По-перше, норми статті 54, по суті, стимулюють фіскальну складову діяльності контролюючих органів, а саме застосування методів примусового стягнення, адміністративного арешту активів, вилучення майна тощо. У свою чергу це призведе до різкого зростання кількості судових спорів, збільшення невиробничих витрат платників для залучення аудиторів, юристів, адвокатів, оплати державного мита тощо. Зрештою, просто відвертатиме від заняття основною діяльністю, що не додасть прибутків від підприємництва.

По-друге, раптове зменшення фінансування податкових органів у таких розмірах — автоматичне скорочення третини службовців, передусім тих, хто сьогодні проводить інформаційну та масово-роз'яснювальну роботу серед платників податків. А це і консультаційні служби, навчальні семінари, друкована продукція для платників податків, вихід телерадіопрограм на податкову тематику тощо. Для платників податків, особливо малого та середнього бізнесу, це буде справжнім лихом, оскільки безкоштовно ці послуги ніхто не надає, а серед державних органів альтернативи податковій службі немає.

Викликає занепокоєння і можливе припинення податковою службою процесів інформатизації та комп'ютеризації її підрозділів. А це — перенесення на невизначений термін впровадження системи електронної звітності, продовження практики здачі декларацій в чергах, залишення мрією їх спрощення та уніфікації.

Усе це стане додатковим тягарем для платників податків, від яких безпосередньо залежить наповнення державної скарбниці та добробут нашого народу. Цього допустити не можна.

Шановні народні депутати! Асоціація платників податків України закликає вас до виваженого підходу у вирішенні доленосних питань для тисяч платників податків, котрі з розумінням ставляться до проблем держави та роблять свій посильний внесок в її розбудову. На таке саме розуміння проблем платників податків ми вправі розраховувати і від держави.

З повагою
народні депутати України II скликання
Володимир ПЕХОТА,
перший віце-президент,
голова правління АППУ;
Володимир ПУСТОВОЙТОВСЬКИЙ,
віце-президент,
генеральний директор АППУ.

Фото Укрінформу

Він незабаром знатиме таємницю, де в морі потопають небеса

Ракетний крейсер «Україна» добудовують у Миколаєві біля причалів суднобудівного заводу ім. 61 Комунара. Крейсер, що його моряки називають флагманом Військово-морських сил нашої країни, уже вкомплектовано екіпажем. Тут несуть службу, освоюють бойову техніку, механізми, вивчають морські спеціальності молоді хлопці з усіх областей України. До моряків нерідко навідується виконавчий директор спеціального суднобудування заводу Віктор Ставицький (внизу ліворуч). Він свого часу зводив крейсер, а нині керує його ремонтом та добудовою.

Фото Олександра КРЕМКА.

А поки що крейсер трохи цивільний

Товариство з обмеженою відповідальністю

"ВІЛІЯ - БУД"

(код ЄДРПОУ 23704942,

юридична адреса: м.Київ, Бессарабська пл. 9/1)

повідомляє про перереєстрацію у зв'язку із зміною СТАТУТНОГО ФОНДУ, СКЛАДУ ЗАСНОВНИКІВ ТА ЮРИДИЧНОЇ АДРЕСИ.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

тел. (044) 555-68-65, 295-85-25

***Ліквідатор АТ «Господар»** проводить аукціон з продажу цілісного майнового комплексу АТ «Господар», визнаного банкрутом.*

У складі:

Будівля ательє індпошиву одягу «Силует» —двоповерхова цегляна — 692 кв. м. (м. Фастів, вул. Радянська, 1).

Початкова ціна продажу — 100 000 грн.

Застава — 10 відсотків від ціни продажу перераховується на накопичувальний рахунок № 2600837 в Фастівській філії АППБ «Аваль», МФО 321455, код 00445989.

Аукціон відбудеться через 30 днів після публікації цього оголошення за адресою: м. Київ, вул. Любченка, 15, к. 513.

Довідки відносно майна — Дейнеко Вячеслав Стефанович, тел. 244-15-15 (після 14 години).

Прийом заяв приймається за адресою: 01001, м. Київ-1, а/с В523.

Прийом заяв закінчується за три дні до початку аукціону.

Господарським судом Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська) винесено постанови про банкрутство по справах:

Б-6/635 від 17.10.2001 р. підприємство «Зоря» (Івано-Франківська обл. Долинський р-н, с. Княжолука, код 13655004, розрахунковий рахунок 260072420 в Долинському відділенні банку «Аваль», МФО 336462).

Б-6/42 від 17.10.2001 року товариство з обмеженою відповідальністю «Високий перевал» (Івано-Франківська область, Долинський район, с. Вишків, код 22177414, розрахунковий рахунок 26001400328001 в АК АПБ «Україна» Долинське відділення, МФО 336365).

Ліквідатором призначено Середмчука Володимира Володимировича ліцензія Міністерства економіки серії АА № 047751 від 11.10.2001 року (м. Долина, Івано-Франківської обл., а/с 23, 77500).

Вимоги кредиторів і заяви про санацію приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна,21) ухвалою від 02.11.2001 року, порушив провадження у справі № 5/3/452 про банкрутство Дочірнього підприємства «Оздоббуд» Відкритого акціонерного товариства «Енергодарбуд» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, Промзона, а/с 75, р/р 26002301190017 в АК ПІБ м. Енергодар, МФО 313098, код № 20503648).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шпагіна Костянтина Дмитровича (ліцензія № 000287 від 09.03.2000 року).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Контактні телефони: 06139 6-34-23, 3-28-53.

Комунальне автотранспортне підприємство 13029 Київського міського територіально-виробничого об'єднання автомобільного транспорту повідомляє про реорганізацію підприємства шляхом перетворення в Автобусний парк № 7 — філію Комунального підприємства «Київпастранс», який є правонаступником прав і обов'язків реорганізованого підприємства.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1-а) за заявою ДПІ у П'ятихатському районі 02.11.2001 р. прийняв постанову про визнання закритого акціонерного товариства «П'ятихатський райагробуд» (52100, Дніпропетровська область, м. П'ятихатки, вул. Леніна,2, код ЄДРПОУ 03683427) банкрутом та про відкриття ліквідаційної процедури. Ліквідатором призначено Карпенка Сергія Руслановича (ліцензія № 080, тел.(0562) 32-00-32). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Сумської області (40000, м. Суми, вул. Рибалко,2) за позовом ДПІ в Буринському районі порушено справу № 5309-4/88 від 19 вересня 2001 року про визнання банкрутом — Буринського виробничого управління житлового комунального господарства (код 21104028), адреса: 41700, Сумська область, м. Буринь, вул. Лесі Українки,3а.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Дніпропетровської області

(49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу № Б 26/218/01 про банкрутство ВАТ «Варварівське хлібоприймальне підприємство» (51325, Дніпропетровська обл., Юр'ївський район, с. Варварівка, вул. Радянська, 24, р/р 26003158603001 у КБ «Приватбанк» м. Павлоград, МФО 305727, ЄДРПОУ 01292944).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мігульова Олександра Володимировича (ліцензія АА № 047585, адреса: 49030, м. Дніпропетровськ, вул. Ливарна,13. Тел/факс: (0562) 32-00-32, 32-00-33, 32-00-34.

Заяви кредиторів про грошові вимоги до ВАТ «Варварівське хлібоприймальне підприємство» приймаються у порядку, встановленому чинним законодавством України, протягом місяця з дня публікації оголошення.

Розпорядник майна приймає заяви кредиторів, підтверджені відповідними документами та заяви інвесторів, які виявлять бажання взяти участь у процедурі санації ВАТ «Варварівське хлібоприймальне підприємство».

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ,3а) порушив справу № 11/16 б про банкрутство з проведенням процедури санації ВАТ НВФ «Луганські акумулятори» (91017, м. Луганськ, вул. Оборонна,91; р/р 2600930180705 у ЛМВ ПІБ м. Луганська; МФО 304308; код ЗКПО 05758948; індивідуальний податковий номер 057589412012).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Тепляшину Ганну Михайлівну, телефон 8 (0642) 34-53-41 (ліцензія № 624 від 14.05.2001 р., свідоцтво № 0148, 85108, Донецька область, м. Константинівка, вул. Безнощенко, 7/30).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Згідно з рішенням Київської Ради про новий адміністративно-територіальний поділ міста та Наказу ГУ ДСО при МВС України в м. Києві № 365 від 15.11.2001 року на базі ОЗО «Захист» ВДСО при Радянському РУ ГУМВС України в м. Києві створено ОЗО «Захист» ВДСО, при територіальному управлінні міліції Святошинського РУ ГУМВС України в м. Києві.

ТзОВ «Львів-Поліном» (код за ЄДРПОУ 23976212, юридична адреса: 79000, м. Львів, вул. Рилєєва, 5/1; р/р 26000011533 в ЛФ ЗАТ «Український кредитний банк», МФО 325871 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування.

Господарський суд Миколаївської області постановою від 23 листопада 2001 р. (справа № 5/486) визнав банкрутом ПП «Аврора Інк», м. Миколаїв, вул. Адміральська, 9, кв. 4, р/р 26009901025312 в М Ф ПУМБ м. Миколаєва, ЄДРПОУ 30533610. Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (Ліцензія Міністерства економіки України № 035).

Господарським судом міста Києва порушено справу № 10/332 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Науково-виробничої торгово-енергетичної асоціації «Уніон-конкорд», місце знаходження: м. Київ, вул. Нагірна,24/1. Розпорядник майна — Брагар Сергій Володимирович.

ТОВ «Буд-Інвест», код ЄДРПОУ 31354926, юридична адреса: Київ, вул. В. Василевської,27/29, к.11 зареєстроване Радянською райдержадміністрацією м. Києва 24 липня 2001 р. повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.

***ТОВ «Лігатур»** код ЄДРПОУ 31566762, юридична адреса: Київ, пр. 40-річчя Жовтня, 120, корп. 1 зареєстроване Московською райдержадміністрацією м. Києва 17 серпня 2001 р. повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.*

Приватне підприємство **«Промислова нерухомість»**, зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 12.03.1996 р. за № 0887839, ідентифікаційний код 2158 1001 ліквідується. Претензії приймаються протягом двох місяців за тел.: (044) 243-72-61.

Продається

в ліквідаційній процедурі Макошинський завод залізобетонних виробів.

Без боргів, без обладнання, є залізнична колія. Відстань від Чернігова 70 км.

Телефони в Чернігові: (04622) 5-63-78, 5-63-56.

---

*В зв'язку з передачею **Державного підприємства «Інформаційний центр Адміністрації ядерного регулювання Мінекобезпеки України»** із сфери управління Міністерства екології та природних ресурсів України до сфери управління Державного комітету ядерного регулювання України змінено назву підприємства на: **Державне підприємство «Центр інформаційних технологій використання ядерної енергії».***

Хозяйственный суд Одесской обл. (65032, г. Одесса, пр-т. Шевченко, 4) возбудил дело № 17-2-18/01-8190 о банкротстве ОАО ППП «Роздельнянское (юридический адрес: 67400, Одесская обл., Раздельнянский р-н, пгт. Раздельная, р/с 26000201256001 в АПБ «Украина» г. Раздельная, МФО 328221, Код 008555256. Распорядитель имущества: Пархоменко Геннадий Александрович (лицензия № 000424 от 06.04.2000 г.). Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Спорт

Кроки до європейського визнання

Футбол. **Завтра у столичному готелі «Київ» розпочнеться ліцензування головних тренерів вищої ліги і тренерів — першої. Однак цього разу, окрім «домашніх» членів атестаційної комісії, знання вітчизняних фахівців оцінюватимуть і представники УЄФА.**

Як повідомив перший віце-президент ФФУ Олександр Бандурко, до Києва вже прибули представники технічного комітету Європейського союзу футбольних асоціацій і комісії «Джиро», яка перевіряє ступінь готовності тренерів відповідно до рекомендацій ФІФА та УЄФА. Отже, маємо в гостях лекторів УЄФА —Ханка Ван де Ветеринга, Рональда Спелбоса і представника УЄФА Елеонору Гіварелло.

Члени комісії «Джиро» спостерігатимуть за дотриманням рівня підготовки фахівців. А потім на основі зібраних матеріалів і методичних посібників, поданих Федерацією футболу України, винесуть рішення про готовність нашої країни ввійти до переліку держав, котрі підписалися під «Конвенцією про взаємовизнання тренерських кваліфікацій».

Якщо рішення буде позитивне, то найближчим часом українські ліцензії визнаватимуть дійсними у Данії, Франції, Нідерландах, Італії, Німеччині та Іспанії.

З учасниками ліцензування має зустрітися президент ФФУ Григорій Суркіс, який, окрім поточних питань, обговорить з наставниками команд підсумки відбіркового турніру чемпіонату світу і проблеми національного чемпіонату. Адже головною темою позачергового Конгресу ФФУ (15 грудня) буде вжиття невідкладних заходів для підвищення конкурентоспроможності українського чемпіонату.

Олександр Бандурко на зустрічі з журналістами також порушив проблеми національної збірної. Зокрема, ФФУ веде активний пошук спаринг-партнерів для головної команди України. Вже є попередні домовленості про проведення товариських зустрічей зі збірними Грузії та Японії. Ведуться також переговори з іншими федераціями країн, збірні яких не потрапили на чемпіонат світу-2002. За попередніми відомостями, матчі мають відбутися протягом лютого—квітня.

На дистанції залишився квартет

Кубок України. 1/4 фіналу. Матчі-відповіді.

Ще раніше до півфіналу вийшов дніпропетровський «Дніпро». А вчора ми оперативно повідомили результат матчу в Ужгороді між «Закарпаттям» і «Металургом» із Донецька (1:3). На стадіоні «Спартак» було 3 000 глядачів. Голи забили: Радченко, 70 — Селезньов, 64, 76, Шищенко, 78. Перший матч — 0:1.

Того дня відбулося ще два поєдинки.

«Карпати» (Львів) — «Шахтар» (Донецьк). 1:0. **Стадіон «Україна». 4 000 глядачів. Гол: Вовчук, 22. Перший матч — 0:2.**

«Карпати»: **Тлумак, Леськів, Вільчинський, Іванський, Швед (Кабанов, 72), Вовчук, Толочко, Хома, Покладок (Драголюк, 69), Аньянке, Чернов.**

«Шахтар»: **Вірт, Старостяк, Тимощук, Попов, Конюшенко (Пестряков, 57), Окоронкво, Флоря, Бахарєв (Левандовський, 88), Зубов, Ательків, Воробей.**

«Динамо» (Київ) — «Металіст» (Харків). 5:0. **Стадіон «Динамо». 500 глядачів. Голи: Гусін, 2, 84, Шацьких, 67, 71, Чернат, 89. Перший матч — 1:1.**

«Динамо»: **Рева, Хацкевич (Гаврanчич, 67), Ващук, Мелащенко, Белькевич (Чернат, 77), Гіоане (Боднар, 77), Пеєв, Гусін, Шацьких, Федоров, Несмачний.**

«Металіст»: **Горяїнов, Іваненко, Пец, Харченко, Осадчий, Алундеріс, Кучер, Назаров, Шопін (Погорєлов, 52), Пушкуца (Паляниця, 50), Мацигура.**

У Львові господарі намагалися надолужити згаяне. І, здавалося, ці плани цілком реальні, коли в середині першого тайму Любомир Вовчук відіграв одного м'яча. Але «Карпатам», як висловився їхній тренер Мирон Маркевич, забракло кваліфікованих нападників, здатних зіграти гостро і результативно.

А в Києві клас побив порядок. Лише в першому таймі харків'янам вдавалося стримувати натиск динамівців. Після перерви і особливо під кінець зустрічі оборонні порядки «Металіста» розвалилися. Похвально, що футболісти «Динамо», маючи солідну матеріальну перевагу, все ж гостру боротьбу до останньої секунди.

Отже, у півфіналах (уже наступного року) зустрінуться: «Динамо» — «Металург» (Донецьк) і «Шахтар» — «Дніпро».

Черговий приз «Баварії»

Матч за Міжконтинентальний кубок «Європа — Південна Америка». ***«Баварія» (Німеччина) — «Бока Хуніорс» (Аргентина). 1:0*** **(основний час — 0:0). Токіо. Національний стадіон. 27 листопада. Гол: Куффур, 107.**

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Мама в білому халаті, тато в чорній мантії, або Відправте нас в... інтернат

Соціальний зріз

За останні два роки діти з так званих асоціальних сімей не перебували в Корюківській районній лікарні лише... 24 години, каже завідуюча дитячим відділенням Олександра Ісаченко.

Зазвичай таких маленьких пацієнтів привозить судовий виконавець, на якого нерідко чекають самі діти, покинуті батьками-п'яницями на узбіччя власного виживання.

Так, дівчатка 8-ми і 10-ти років благали голову Хотіївської сільради відправити їх... в інтернат. Батька не було, а мама, любителька «оковитої», вже тиждень не приходила додому. Звісно, голодні діти не могли дати собі ради.

Та найближчий дитячий будинок — у Прилуках, до якого і транспорт із малюками зайвий раз не ганяють, і для оформлення потрібно 26(!) довідок. Майже, як у космос, гірко іронізують місцеві лікарі. А поки позбирають відповідні документи...

Півроку мешкають у Корюківській районній лікарні братики — п'ятирічний Рома і шестимісячний Коля. Люди в білих халатах замінили їм рідних, бо їхні справжні батьки — алкоголіки.

Старшого хлопчика не можуть відправити до інтернату через відсутність свідоцтва про народження, яке його мама Ірина Баглай відмовляється приносити. Та й служителі Гіппократа намагаються, щоб діти якнайдовше пожили під їхньою опікою до відправлення в переповнені спеціалізовані дитячі заклади. Хлопчики ще мають рідних старших братика Ваню і сестричку Катю. Вони — разом з мамою. Жебракують і ніде не живуть. І тікають від правоохоронців.

— Після народження Колі ми запропонували Ірині окрему палату в дитячому відділенні, — розповідає Олександра Іванівна. — Бо сім'я ночувала, де доведеться, і не отримувала соціальних виплат. Та Ірина, яка закінчила школу-інтернат для розумово відсталих дітей, відмовилася і разом зі старшенькими подалася по селах. Давно її в нас не було. Раніше часто провідувала синів. А потім навіть Колю не брала на руки. Прийде, постоїть над колискою, тихо мовить: «Мені треба йти» і вже поспішає до виходу. А Ромця здивовано дивиться їй услід.

До речі, великим відкриттям для хлопчика було... взуття, яке він ніколи не носив. Ромця все розуміє, всім посміхається. Намагається говорити прості слова. Крім одного — «мама».

...А нещодавно з Хотіївки Сосницького району повідомили в Корюківську адміністрацію, що в них з'явилася дивна жінка-жебрачка з двома дітками.

На знімку: Коля і Ромця.

Наталя ЯРЕМЕНКО,

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Заява фракції «ЯБЛУКО» за результатами всеукраїнської акції «НІ ПДВ!»

(Початок на 2-й стор.).

На центральних площах усіх обласних центрів України від Ужгорода до Луганська більш як півтори тисячі активістів регіональних відділень «ЯБЛУКА» водночас виклали своїми тілами багатометрові написи «НІ ПДВ!». З метою продемонструвати наочно, що ми втрачаємо, сплачуючи цей найграбіжницький податок, усім бажаючим пропонували «яблука без ПДВ», з яких вирізали частини, що символізували собою 20 відсотків податку на додану вартість.

В окремих випадках було висловлено сумніви щодо необхідності такого радикального кроку — скасування ПДВ — саме тепер, але ми не почули жодного разу слів на захист цього грабіжницького податку.

І це не дивно. Адже ПДВ — це ті 20 відсотків вище вартості товарів і послуг, котрі громадяни невідомо чому віддають державі, сплачуючи за квартиру, телефонні переговори, газ, воду, електроенергію, купуючи продукти та інші товари першої потреби.

Але крім того, що держава за допомогою ПДВ залізає в бюджет кожної сім'ї і безцеремонно забирає п'яту частину всіх доходів учителів, лікарів, робітників, пенсіонерів, вона забирає 20 відсотків вартості товару і у підприємств, котрі повинні сплатити ПДВ у момент відвантаження товару. А повертаються ці гроші лише після продажу товару. Таким чином, з обігу підприємств вилучається на якийсь час (іноді — дуже значний) теж п'ята частина коштів. Та це ще не найстрашніше. Вартість будь-якого товару збільшується на 20 відсотків. Отже, товар менше купують, підприємства отримують менші прибутки, а значить, не збільшують виробництво і не створюють нових робочих місць.

Отож ПДВ різко гальмує розвиток підприємств, а часто навіть є причиною їх розорення.

Та не всі страждають від цього податку — для ділків, котрі мають покровителів у владних структурах, ПДВ став джерелом швидкого та необмеженого збагачення. На поверненні ПДВ збивають величезні капітали. Якщо чесний підприємець змушений чекати відшкодування ПДВ протягом тривалого часу, то його антипод вирішує це питання дуже швидко за допомогою хабара. До того ж іноді навіть нічого не виробляючи і не продаючи, а отримуючи повернення ПДВ за рахунок фіктивних контрактів. Хабарі, які беруть окремі чиновники за «послугу» з повернення ПДВ, становлять від 20 до 30 відсотків суми повернення податку.

ПДВ став найкорумпованішим податком. За останні три роки до закону про ПДВ було внесено 72 поправки, за кожною із яких стоїть конкретна зацікавлена особа, котра зуміла в такий спосіб звільнити своє підприємство (а іноді — й цілі галузі промисловості) від ПДВ. Й на поточному порядку денному стоїть кілька проектів законів про внесення змін до закону про ПДВ.

Натомість партія «ЯБЛУКО» наполягає на скасуванні абсурдного податку на додану вартість. Замість збагачення обраних за рахунок бідних, ми пропонуємо створити єдині правила гри для всіх.

Крім того, у такий спосіб ми зможемо знизити ціни на 20 відсотків, збільшити доходи громадян і прибутки підприємств, стимулювати розвиток виробництва і створення нових робочих місць.

Наша акція «НІ ПДВ!» не разова. «ЯБЛУКО» послідовно, наполегливо і повсякчас відстоюватиме необхідність скасування ПДВ і зниження ставок інших податків, зокрема прибуткового податку з громадян до рівня 10 відсотків.

Ми впевнені, що місія парламенту III скликання — звільнити український народ від найстрашнішого, безглуздого і корумпованого податку на додану вартість. Часу залишилося обмаль. Тому ми закликаємо всіх громадян і колег-депутатів підтримати «ЯБЛУКО» в цьому цілком слушному і раціональному прагненні.

Михайло БРОДСЬКИЙ,
співголова фракції «ЯБЛУКО».

Залишайтеся з «Голосом»

За невиплату зарплати... кримінальна відповідальність

Чи можливо притягнути керівника до відповідальності за невиплату заробітної плати?

Олег СОКИРКА.

Умань
Черкаської області.

Відповідно до законодавства України заробітна плата повинна виплачуватися регулярно і не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів. За порушення цих вимог передбачено і адміністративну, і кримінальну відповідальність.

Зокрема, ст. 41 Кодексу про адміністративні правопорушення передбачає накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та громадян — суб'єктів підприємницької діяльності від п'ятнадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплати її не в повному обсязі.

Стаття 175 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за вчинену умисно керівником підприємства безпідставну невиплату заробітної плати, стипендії, пенсії чи іншої установленої законом виплати громадянам більше ніж за один місяць і карається штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк до двох років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Якщо цей само злочин був вчинений внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, стипендії, пенсії та інших встановлених законом виплат, то він карається штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. Проте якщо до притягнення до відповідальності здійснено виплату заробітної плати, стипендії, пенсії чи іншої встановленої законом виплати громадянам, то винний керівник буде звільнений від кримінальної відповідальності.

Крім цього, у разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком.

Наталія ГЕЛЕТКО.

Інших вивчаємо, а себе не знаємо

На базі Луганського педагогічного університету створено Східну філію Інституту літератури імені Т. Шевченка Національної академії наук України. Передбачається, що основними напрямами роботи філії буде вивчення сучасного літературного процесу в Донбасі, зокрема на Луганщині, а також вивчення творчості земляків, які нині живуть і працюють в Росії та інших країнах ближнього східного зарубіжжя. «І з часом, — ділиться планами доктор філологічних наук, завідувач кафедри української літератури педуніверситету професор Олександр Галич, — ми маємо намір створити енциклопедію «Література Донбасу». Також налагоджуватимемо контакти з колегами і письменниками в культурних центрах Росії, де є великі українські діаспори. Наприклад, в Оренбурзькій області у третини населення українське коріння, а в самому місті діє НДІ «Інститут Тараса Шевченка».

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
- **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
- **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**
- **Рукописів не повертаємо.**
- **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**
- **При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311216. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos